

INCERCĂRI DE INDREPTARE
ȘI MORALIZARE IN OȘTIRE

U N C A Z D E
ARIVISM FEROC
DE
GENERAL CANTACUZINO

«MOTO»

*«Uzurpatorii și ariviștii tre-
sbuiec frânași în nemernica lor
«ascensiune»*

TIPARUL CULTURA NAȚIONALĂ
NOEMVRIE
1924

INCERCĂRI DE INDREPTARE
ȘI MORALIZARE IN OȘTIRE

U N C A Z D E ARIVISM FEROC

DE
GENERAL CANTACUZINO

«MOTO»

*«Uzurpatorii și ariviștii tre-
buesc frânați în nemernica lor
«ascensiune».*

General Cantacuzino

TIPARUL CULTURĂ NAȚIONALĂ
NOEMVRIE
1924

IN LOC DE PREFAȚĂ

Domniei-Sale

Domnului General GH. MĂRDĂRESCU

Ministru de Războiu

Domnule Ministru,

Din alăturata lucrare, vă rog să excludeți idea vreunei ostilități din parte-mi, îndreptată în contra D-v.

Această lucrare are drept scop numai îndreptarea relelor din scumpa noastră oștire, scop ce-l urmăriți și D-v., împreună cu toți oamenii de bine.

Dovadă că nu urmăresc decât acest scop și nu sunt un dezamăgit, este că sunt unul din rarii ofițeri din războiu, perfect mulțumit și răsplătit cum, cinstit o spun, nu m'am așteptat, căci am fost citat pe întreaga oștire, decorat cu «Ordinul Mihailu Viteazul» și «Legiunea de Onoare», avansat înaintea tuturor prin legea specială a câmpului de luptă și în fine felicitat de o mulțime de persoane.

Așadar, cu mult regret, în 1918, după ce se terminase războiul și orice pericol pentru mine era înlăturat, din cauza sănătății, din cauza unor interese familiare și din cauza că în definitiv nu mă mai atrăgea un comandament din timp de pace, când avusesem marea satisfacțiune de a exercita unul norocos în timp de războiu, mă hotărâsem să demisionez, având în vedere că pe deasupra, modesta mea situațiune financiară îmi permite a nu avea grija zilei de mâine. Hotărârea mea a fost pusă în practică, când Ministrul de Războiu de atunci (general Hârjeu), a dat ordinul scris că trebuie să salutăm ofițerii foști inamici de atunci și a le permite amestecul în comandamentele noastre, pentru a controla demobilizarea noastră și nicidecum nu am demisionat, cum au încercat să insinueze inamicii mei, silit de vreo împrejurare, în afară de voința mea și de hotărârile ce le expun mai sus.

Cu inima și cu sufletul deci, am rămas legat de meseria care am iubit-o și cu care, voluntar sau involuntar, mi-am creat o situațiune.

Se înțelege atunci, că, foarte rău impresionat am fost, de numirea colonelului Dumitru Rădulescu, la Direcția Personalului din Minister și foarte mirat în acelaș timp am fost, căci, dacă memoria nu mă înșală vă atrasesem atenția asupra acestui rău element, după marele războiu, când, după mine, ați făcut marea greșală a-l lua pe acest transfug, care n'are nimic comun cu infanteria, la Direcția și Inspectoratul acestei regine a bătăliilor, unde erați de drept Inspector General, zic de drept, pentru că o vieață întreagă a-ți apărat această armă atât de folositoare dar atât de oropsită.

În corpul acestei lucrări, tocmai ca să-mi arăt mirarea cum a putut generalul Mărdărescu, apărătorul infanteriei, să-i infuzeze sânge stricat, o să revin asupra acestui subiect important al infanteriei otrăvite de ofițerii cei răi din geniu. Acuma însă, vreau să arăt numai că urta mea impresie, din cauza venirii colonelului Dumitru Rădulescu la «Personalul» din Minister și la Direcția Infanteriei, eră fondată.

Din nenorocire, Dommule Ministru, o știți ca și mine, dacă nu mai bine ca mine, că bizantinismul la noi în țară și deci și în oștire, este încă în floare și că în loc să ne ocupăm de tehnica meseriei, cum v'ați ocupat întreaga D-v. carieră, sau de organizare, sau de conducere, de comandamente, într'un cuvânt de apărarea țării, toată atenția noastră, este atrasă în jurul persoanelor, avansărilor, mutărilor, decorațiilor, diferitelor propuneri, în bine sau în rău, operațiunii concentrate în mâna directorului Direcției Personalului din Minister, care devine farul, lumina în jurul căreia roesc toate nevoile, toate poștele, toate mediocritățile, întocmai cum roesc muștele în jurul globului electric, cu deosebire numai că musca este fascinată și orbită, pe când oamenii cei șireți și de obicei și din nenorocire, cei răi, își fac interesele personale, în dauna binelui general. Dătătorul de lumină, împărțitorul de favoruri care știe să speculeze nevoile, cum este cazul, își creează deci o popularitate nemeritată, dar folositoare printre învârtiții, pe lângă că, pe deasupra, singur își coase galoanele și-și menajează sinecure, cu perspective de viitor.

Fraudele ofițerilor în străinătate? de vină un «Personal» rău ales.

Fraude la medicamentele militare? de vină oameni puși după aprecieri greșite deci un «Personal» care nu este bun.

Ard de ani de zile depozitele de alimente și diverse, sar în aer de ani de zile depozitele de muniții, pentru că în majoritatea cazurilor «Personalul» nu este la înălțime, și, aceste depozite, nepăzite, neadministrare, se înființează la conveniența persoanelor pentru care se creează și se fac posturi și comandamente, în marile centre, ce nu sunt decât sinecure.

Trupele dela frontieră și din Basarabia, nu au ofițeri, pentru că «Direcția Personalului» i-a grămădit pe la orașe, la biurouri, și, în loc de învățători, conducători și apostoli la trupă, avem la orașe și biurouri, o armată de funcționari militari galonați, da sau nu brevetăți, dar protejați, cari alcătuiesc o tagmă supra saturată, în care indivizii se susțin unii pe alții și toți susțin pe directorul «Personalului», care i-a protejat, favorizat și plasat.

Avem generali, avem coloneli, avem școli, avem școlari cu bărbi albe, avem comandamente în București și la centre mari, tixite de ofițeri și vedem, coloneli și generali ocupând fără rușine posturi de caporali furieri. Față de pletora aceasta de galoane, după ce n'avem ofițeri inferiori și subofițeri, ca să încadrăm unitățile, cum am arătat, tineretul, cu această dezorganizare completă a «Personalului» care a închis pentru multă vreme perspectiva de viitor, nu se mai prezintă la examene de intrare în oștire.

Avem în fine afară de protejată și învățată în majoritatea ofițerilor, nemulțumiri cum n'a mai fost niciodată, din cauza avansărilor și mutărilor, făcute cu părtinire de Direcția Personalului, care a protejat și a favorizat peste capul D-v., Domnule Ministru, numai și numai ca directorul, colonelul Dumitru Rădulescu să-și facă adepți în oștire mai cu seamă printre cei dela coadă ca să-l ajungă și pe el rândul, să-și facă mână bună pe lângă protejată puternicilor zilei pentru ca în aceste avansări, cu toptamul și nemeritate să poată beneficia personal și să se avanseze singur în mod ilegal și revoltător.

Așa a făcut în mic la grăniceri, unde l'am avut sub ordine, pentru care i-am făcut înzadar cerere de mutare și plângere de dare în judecată, fiind ca și azi protejat de o clică a sa și susținut de puternicii zilei, induși în eroare.

Așa a făcut în mare la Minister și cu toată paguba ce a adus-o, falsificând și părtinind, nu numai că nu s'a găsit niminea să-l dea afară, să-l dea în judecată sau cel puțin să-l oprească, dar a fost lăsat în liniște să-și facă și treburile lui personale, desfășurând de sigur o mare activitate de intrigi și minciuni, pentru ca, cu notele ce i le-am dat și cu adevăratul său trecut, să ajungă totuș să se galoneze el însuș, înaintea tuturor, când merită să fie osândit sau cel puțin lăsat în umbră, în subordine, ca locot.-colonel la un comandament secundar de geniu.

Vedeți dar, Domnule Ministru, că este deci o criză de personal în cea mai urâtă a ei latură, pentru că este cauzată numai și numai de interese individuale întemeiate de bizantinismul cel mai înflorit, de care vorbiam mai sus.

Trebuie dar pus acolo la «Personal» un om, or, Domnule Ministru, ați pus acolo pe cel mai mare intrigant, pe cel mai mare mincinos,

reclamaġiu, orgolios, arivist, lingușitor dibaciu, fără caracter, cel mai abil excroc în scripte și absolut nepriceput în meseria armelor, care câte odată chiar, din inconștiență și din ignoranța fostului sergent trupagiu, face ceea ce face.

Dacă n'am ieșit încă din făgașul orientalismului cel mai dăunător și al intereselor răslețe ce încă și din nenorocire prezidează la conducerea în general, dând la o parte fondul, reprezentat la noi în armată prin siguranța desăvârșită a apărării naționale, cel puțin, dacă Direcția Personalului din Ministerul de Răsboiu, este Ministerul chiar, cel puțin zic, ar fi imperioasă nevoie să se dea acestui organ, a cărui ipertrofie nu o putem micșora încă, o direcție și un director cum se cuvine, care pe lângă calitățile de cinste, discreție, probitate, dezinteresare să mai aibă pe aceea a profundului cunoscător în meserie, pentru ca, ceea ce va aplică să se nimerească perfect, cu folos și în cazul nostru, fiecare persoană să fie la locul ei și acolo unde se pricepe.

Un fel de inamovibilitate a Directorului Personalului, după mine, ar fi bine venită. Un personaj, în afară de oștire, sau care a fost în oștire și nu mai are nici un interes de înaintare și nu mai are nici un fel de dorință, ar fi iarăș bine venit.

Bine plătit, acest element ales între aleși, ar fi mâna dreaptă a Ministrului, (a oricărui Ministru) care, scăpat de această grijă, s'ar putea ocupa de adevărata sa meserie, adică pregătirea apărării naționale, în relațiuni și corelațiuni, cu Suveranul, Generalismul, Marele Stat-Major, Guvernul și Parlamentul.

Fără să vreau, gândul meu fuge la directorul Personalului din Ministerul de Justiție. Să-mi ierte domnul Tacu această indiscrețiune, dar probitatea D-sale proverbială și cazul fiind așa de potrivit ca pildă bună, îmi permit să-l dau în vileag, ca să știe lumea că la Ministerul nostru de Justiție, este un director al Personalului în fața căruia se pleacă magistratura unei țări și că ar fi bine ca la Ministerul de Răsboiu să fie unul la fel, la care să se plece întreaga armată, nu numai protejații, favoriții și învârțiții.

Cred că toate neajunsurile în armată, pornesc dela Direcția Personalului, în general și de ani de zile, atât în timp de pace, cât și în cel de răsboiu. În special acuma, toate relele decurg dela fostul director, colonelul Dumitru Rădulescu, actual și bine înțeles general făcut de el însuș, peste o mulțime de camarazi meritoși, căci cu tot toptanul de avansări și cu toate sforțările acestui necinstit, nici pe dedeaparte nu-î venea rândul.

Rezultatul acestei complete dezorganizări, Domnule Ministru? În Camera deputaților, în presă, și dela un cap la altul al țării, sunteți

criticați, pe când Dumitru Rădulescu s'a avansat la gradul de general, singura lui țintă și singurul lui obiectiv și-a ales o sinecură cu perspective de viitor, mutându-se ilegal la grăniceri și și-a făcut în fine, pe lângă toți protejații, favorizații și învărtiții, popularitatea rușinoasă a târgului și mai rușinos de: «susține-mă să te susțiu».

O mică investigație din partea D-v., Domnule Ministru, în activitatea fostului D-v. director al Personalului, dând însă la o parte elementele devotate cari le-a lăsat dinadins Rădulescu acolo, precum și noianul de acte, tablouri, dări de seamă, expuneri de motive justificate, toate false, tichuite și potrivite evenimentelor și intereselor personale, o mică investigație zic, v'ar edifică și ați avea multe surprize.

În ceea ce mă privește eu îl cunosc pe Rădulescu, l'am avut sub ordinele mele la Grăniceri, unde am mers, cum spuneam mai sus, până a-i formulă plângerea de dare în judecată, tot pe chestie de avansări și fals, și, dacă la grăniceri înainte și în timpul războiului, a făcut școala escrocheriei în scripte și a ajuns să dezorganizeze acest frumos corp, în folosul său și al unei tagme, pentru a-și creă și lui și tagmei, în timp de pace foloase și în timp de războiu titlul uzurpat de luptători, la Ministerul de Războiu, a aplicat școala învățată în ale relelor și a dezorganizat întreaga oștire. Aceasta pe spinarea D-v., Domnule Ministru, căci, cum vă arătam mai sus, D-v. n'ați tras din activitatea acestui intrigant decât ponoase, pe când el n'a tras decât foloase.

Dar să admit, Domnule Ministru, că, cu toate informațiunile pe cari foarte des vi le-am dat asupra acestui om, înainte de a-l lua D-v. la Minister, nu am avut darul să vă conving și poate, Doamne ferește, nu m'ați crezut. Când însă în complicitate cu Alex. Văitoianu (acel ce astăzi se răfuește cu Judecătorul de Instrucție, în afacerea pașapoartelor) Rădulescu m'a atacat prin presă, Văitoianu arată răspicat de unde are informațiunile pe cari D-v. le-ați taxat de greșite într'un comunicat oficial și când doi ani dearându-l, prin nenumărate scrisori, rapoarte, memorii, trimise D-v. recomandate, vă arătam, bazat pe acte și pe cele scrise în ziare, că Rădulescu este informatorul mincinos și capul tuturor răutăților, este cel puțin straniu că n'ați avut curiozitatea să constatați după o săptămână, o lună, fie și un an, crima colonelului Dumitru Rădulescu, făptuitor al celei mai grozave indisciplinē și al celui mai scârbos șantaj în anele tuturor oștirilor din orice țară și din orice veac: «calomnia șefului». Atunci, Domnule Ministru, a-ți fi văzut pe cine aveți în capul direcției personalului din Ministerul de Războiu și de sigur l'ați fi dat afară. Astfel indirect, cu ocazia puțin importantului incident ce a încercat să mi-l creeze, Ministerul, oștirea D-v. și noi, cu mai bine de doi ani mai de vreme, am fi scăpat cu toții de dezorganizarea produsă de colonelul Dumitru Rădulescu, prin tre-

cerea sa la personal și de sigur n'ați fi avut azi toate neajunsurile pe cari vi le reproșează presa, Parlamentul și opinia publică.

Dar, în comunicatul oficial pomenit mai sus, afară de stabilirea informațiilor greșite, deci a calomniei, la începutul acestui document, pe când D-v. îmi refuzați darea actelor ce le ceream, invocând caracterul ultra confidențial, (și mă întreb de ce pentru acte false, dosare fantome, minciuni și calomnii?) Văitoianu posedă aceleași acte, ba mai mult, le publică în gazete.

Să-mi dați voie, Domnule Ministru, să nu mai înțeleg nimic. Cu toate acestea îmi este peste putință să vă fac injuria să arăt că D-v. a-ți scris una și a-ți făcut alta, sau că generalul Alex. Munteanu, secretarul D-v. general, a comis vreo indiscreție, cu tot ordinul D-v. scris, sau și mai puțin, d-nii general Henri Cihoski și Ernest Broșteanu, ce erau în secretul afacerii.

Atunci, sesizat de mine și vă aduceți aminte cu ce stăruințe, vă întreb respectuos: nu eră de datoria D-v. să chemați pe colonelul Dumitru Rădulescu, depozitarul actelor referitoare la personal și care se grăbise, o știu, să puie mâna pe dosarul în chestie, și, să-l întrebați cum se face că, confidența ordonată de D-v., confidență, pe care o repet, nu o înțeleg, nu a fost păstrată și să-i spuneți: «bine Domnule, eu am spus lui Cantacuzino că nu-i dau nimica și D-ta le dai pe toate în vileag, de ajuns până și în ziare?» Ați fi aflat atunci că Rădulescu, pe îndelete, ca și pentru întreaga intrigă, a pus în cunoștință pe tovarășul său Văitoianu de tot ce credeă că le poate fi necesar, pentru a atenua formidabilul lor fiasco, când au încercat și au îndrăznit să mă atace. Atunci, Domnule Ministru, cinstit cum vă știu, a-ți fi dat de sigur afară din Minister pe Rădulescu și cu doi ani mai de vreme, am fi scăpat oștirea de acest rău element din capul celei mai principale Direcții din Minister și o repet n'am fi azi în fața dezorganizării complete a oștirii, din cauza dezorganizării Serviciului Personalului. Iată în fine cum o intrigă grosolan concepută și lamentabil neizbutită, în scopurile ce și le propuneau calomnatorii, ar fi adus indirect un serviciu oștirii.

Nu veți fi mirat deci, Domnule Ministru, că, un simplu cetățean, cum sunt azi, profită de această pildă urită, pentru a căuta să ferească pe viitor oștirea și Miniștrii ei, de combinațiunile rușinoase ale Directorului Personalului din Minister și adaug că ar fi prea ușor să se admită ca o tagmă condusă tocmai de acest Director, să aibă dreptul să atace, să publice, să tichuească acte false, să-și bată joc de indicațiunile exprese ale Ministrului și oameni cinstiți, sub falaciosul pretext că oștirea trebuie să fie ferită de astfel de lucruri, să fie siliți să înghită și să tacă.

Așă făcând, Domnule Ministru, am da o grea lovitură scumpei noastre oștiri și este bine, foarte bine, ca apucăturile aceste rele, să fie arătate și înfierate, pentru ca, să nu se mai repete.

Ar fi fost și mai bine, cum v'am spus și v'am scris de atâtea ori, să înfierăți chiar D-v. și eră de rezortul D-v., dar, acuma față de această broșură, sunteți dator să luați măsurile cele mai severe în contra vinovaților, exclus fiind să vroți a le luă apărarea, căci atunci v'ați face complice și ar fi pentru mine o indicație în care ar naufragia iluzia nestrămutată ce o am că a-ți fost îndus în eroare de Rădulescu, dar în acest caz, când nici acuma n'ați pedepsit pe Rădulescu, ar fi pentru mine o gravă ofensă și ar urmă să-mi dați D-voastră în locul lui Rădulescu, socoteală și satisfacție.

Depărtez însă această supoziție, acest vis urât, pentrucă nu mă pot împacă la ideea unei împărecheri hidoase «Mărdărescu-Rădulescu» și de bună seamă, singura mea părere de rău, Domnule Ministru, este că atât sănătatea, cât și absorbirea activității mele, în ultimii acești ani, într'o fabrică de ciment, pe care o conduc, nu mi-au dat răgaz să încerc mai de vreme, să aduc prinosul meu de îndreptare, pentru oștire.

De vreme sau târziu însă, simt de a mea datorie de patriot și fost ostaș, să arăt relele pe cari le cunosc, pentru ca azi puțin, mâine mai mult, azi unul, mâine altul, să ajungem să scăpăm de bizantinismul și orientalismul ce încă ne apasă și pe care l'ați lăsat nestânjenit în această afacere, cu toate că de doi ani vă previn prin întâmpinări recomandate, de sigur din lipsă de atenție, din lipsă de vreme și, mai de sigur că în mod dibaciu, ați fost îndus în eroare, cum scriu mai sus, de Dumitru Rădulescu.

În fine, ca să vedeți câtă dreptate am și cât rău s'a făcut oștirii și Domniei-voastre cu trecerea lui Rădulescu pe la «Personal», cetiți, dacă aveți vreme, cele ce urmează. O să aflați cine este Dumitru Rădulescu și în orice caz vă veți convinge poate acuma (mieux vaut tard que jamais) că nu putea un astfel de om să fie alături de D-v. și să colaboreze cu D-v., la Direcția Infanteriei, la Revista Infanteriei și în Ministerul de Răsboiu.

Vă rog să binevoiți a primi, Domnule Ministru, asigurarea osebitei și înaltei mele considerațiuni.

General CANTACUZINO

I

DESPRE OFIȚERUL DE GENIU MEDIOCRU DESPRE AJUTORUL DE PROFESOR DETESTAT DE ELEVI DESPRE INFECTAREA INFANTERIEI DE CĂTRE OFIȚERII DE GENIU CEI RĂI ȘI DEOSEBIREA DE CEI BUNI. DESPRE PÂNGĂRIREA «REVISTEI INFANTERIEI»

Dumitru Rădulescu este originar, mi se pare, din Drăgășanii de Vâlcea. Din felul cum se prezintă, pare a fi lipsit cu desăvârșire de cei 7 ani de educație de acasă, asemenea îi lipsește cultura de bază, gimnazială și liceală și intră ca sergent de trupă în școlile militare cu un capital de cunoștințe căpătate, fără continuitate și fără cultura generală ce împodobește o vieață întreagă, orice carieră și orice meserie.

A absolvit școala specială de geniu zisă de aplicație, de unde a ieșit locotenent de geniu.

De mic a avut dibăcia să-și ascundă mediocritatea, printr'un tupeu infernal, în a se vârî și a se agăța de situațiunile în afară de trupă, de care a fugit, pentrucă la trupă trebuie pricepere și muncă grea, ca să te poți semnală și deosebi. La nimic bun în meserie și în imposibilitate de a se afirmă prin el însuș, se târîie ca șarpele, lingușește în dreapta și în stînga. Il vedem în fine cocoțat, ajutor de profesor de fortificații, fără să putem preciză dacă a ajuns profesor titular; dar, ceace putem preciză, este că, fie ca ajutor, fie ca profesor, dacă n'a adus nici un folos real, a parvenit în schimb să fie detestat de elevii lui, cari din cauza răutății și a unui caracter imposibil, îl poreclise: «*Varză acră*».

Să te ferească D-zeu de judecata celor mici.

Dar, Rădulescu nu are nevoie de aprecierea celor mici, are nevoie de aprecierea și notele celor mari; are nevoie de documente, acte, căci totul la el în toată vieața lui, a fost și este pe hârtie și profesoratul sau ajutoratul de profesorat, n'a fost decât un scop, acela de a se deosebi, de a se face cunoscut, de a ieși, cum aș putea să mă exprim, din front, unde s'ar fi pierdut în mulțime și ar fi rămas un obscur necunoscut, neavând adevăratele aptitudini ostășești.

Locotenentul de geniu Rădulescu, care a câștigat câțiva ani la înaintare, față de promoția infanteriei, prin neînțeleasa lege ce da acest grad la absolvirea școlii speciale, își pregătește grăbit gradul de căpitan prin ajutoratul de profesorat, indiferent dacă n'a produs absolut nimic și dacă prin felul lui de a fi, n'a făcut decât să culeagă, cum spuneam mai sus, porecla de «Varză acră» care-l va urmări pe drept până la sfârșitul zilelor sale.

La acest om, ca la toți ofițerii de geniu, cei răi, scopul eră ca să treacă repede prin gradele mici de sub-locotenent, locotenent și căpitan, să dea examen de maior de infanterie (nu știu dacă Rădulescu a dat examen pe infanterie) și odată reușiți, iată farsa jucată cu cel puțin 10 ani la vechime, asigurarea comenzii de regiment și perspectiva marilor comandamente.

Rezultatul: In capul batalioanelor și regimentelor de infanterie am avut ofițeri absolut străini de armă, nepregătiți, mediocri și în majoritatea cazurilor ca orice transfugi, lipsiți de caracter și de calități frumoase.

Aceasta a fost cangrena otrăvitoare, de care a suferit infanteria noastră.

Foarte greu s'a putut în urmă stăvili această pernicioasă acaparare. D-lui general Mărdărescu i se datorește în bună parte remedierea răului. D-sa înființează școala specială a infanteriei, școala de trageri, unde acum vine rândul celorlalte arme, să vie să se adape la cunoștințele eterne superioare, ale mijloacelor de luptă ale infanteriei și atunci, cum să nu mă mir când chiar d-nul general Mărdărescu, care aveà atâția ofițeri străluciți, get-beget din infanterie, hârșiiți ani de zile în meserie, pregătiți și crescuți de d-sa, pricepuți, specializați, oțeliți în luptele marelui războiu, găsește tocmai D-sa de cuviință să-l aducă pe Dumitru Rădulescu, ofițer mediocru de geniu, în capul Direcției Infanteriei și în comitetul «Revistei Infanteriei», ce D-sa conducea.

Aceasta va fi pentru mine o enigmă, pe care nu o pot deslegă în ceea ce privește pe d-nul general Mărdărescu și foarte ușor de deslegat în ceea ce privește uzurpatorul, transfugul Rădulescu, pentru că urmărește ce urmăresc toți transfugii cei răi din geniu. După ce, pentru transfugul (și pentru toți ca dânsul) geniuul a fost numai un scop, adică, înaintarea repede la micile grade, unde a trecut ca câinele prin apă, se leapădă de trecutul lui, nu este nici ofițer de geniu, nici de infanterie, insinuează, când este printre noi, că a fost foarte puțin în geniu, că este infanterist trup și suflet și că deci este locul lui în capul nostru, în sanctuarul nostru, al Direcției Infanteriei și în comitetul de Direcție al «Revistei Infanteriei».

Când este dat afară din Minister unde se încuibase, este dat afară și din Direcția «Revistei Infanteriei». Când se vără iarăș în Minister, unde astăzi este atotputernic la faimosul Personal, este readus în comitetul revistei. Se ține în fine ca scaiul de oaie de infanterie căci, dela geniu de origină, după cum am spus mai sus, a câștigat o mulțime de ani la gradele mici și acuma trecerea la comandamentele de batalioane și regimente, este iarăș un scop, deoarece geamgiul nostru, relativ tânăr față de camarazii din infanterie, are beneficiul de așteptare și prin puterea vechimii în aceste comandamente de batalioane și regimente de infanterie, de voie sau de nevoie, o să ajungă la comandamente de brigăzi și divizii și dacă o ști să-și ascundă mediocritatea, poate ajunge și mai departe.

Înainte însă de a reveni asupra acestei chestiuni arzătoare, este locul și timpul să mă grăbesc a face deosebirea între, să mi se permită expresia, lichelele din geniu și somitățile acestei arme și să explic cum cei dintâi au profitat de respectul ce-l radiă cei de al doilea, pentru a se strecură și a trăi din renumele celor buni.

După cum ofițerii cei răi de geniu ziși «geamgi», au fost o pacoste pentru oștire, din contra ofițerii cei buni de geniu au fost îndrumătorii noștri.

Cine nu se pleacă în fața unor: Peiu, Gheorghiu Zamfir, Berindei, Cica, Argetoianu, Lambru, Boteanu, Tănăsescu, Culcer, Prezan, Crăiniceanu, Razu, Scărișoreanu, Văleanu, Mihail, Cihoschi, Macri, Darvari, Stambulescu, Negoiescu, Theodorescu, etc. etc., din cei mai mici, un Cățoiu, un Gabriel Sion și atâția alții și în fine cine uită că Mareșalul Joffre, glorie mondială a fost genist și că deci această armă și acești oameni buni și bine pregătiți, au fost și sunt fala oștirilor.

Acum 20—30 ani însă, aveam două regimente de geniu, unul la București, altul la Focșani, comandate pe rând de un Argetoianu (tatăl ministrului actual), un Cica, un Zamfir Gheorghiu, etc. Pe lângă aceste regimente se înființase școli unde se pregăteau gradații pentru școlile militare și direct ofițeri.

Aceste școli, acest învățământ, fie la trupă fie în școli, ajuns la apogeu, sub impulsia generalului Cica, care pe lângă învățămintele speciale militare, cu autoritatea-i morală covârșitoare, ne-a dat oameni și atunci, cu așa ofițeri și cu așa elemente, eră fatal ca geniul să se impuie întregii oștiri și nu ezit un moment să declar, că acești oameni au binemeritat dela Patrie și au fost demni urmași ai întemeietorului oștirii noastre, marele general Florescu.

Pe lângă această pleiadă s'au strecurat însă lichelele de calibrul lui Dumitru Rădulescu și din nenorocire dintr'o faimă bine meritată,

o recunosc, dar dintr'un spirit de corp, după mine rău înțeles, din partea ofițerilor de geniu cei buni, cari, pe drept ajunseser la mari comandamente, s'a permis invazia mediocrităților și lichelelor din geniu, în infanterie și iată cum unii din făuritorii armatei noastre și demnii urmași ai marelui Florescu, singuri ei și-au atenuat opera.

Nu este vorbă, în cariera mea mulți, foarte mulți superiori și camarazi din geniu (cei buni) sau proveniență din geniu, mi-au dat mie, infanterist sadea, cu privire la invazia geamgiilor în infanterie, perfectă dreptate și atunci mă întreb pentru nu știu a câta oară, cum a putut un Mărdărescu, care a fost timp de 20 de ani unul din reprezentanții autorizați ai infanteriei, să inoculeze sânge stricat până și în Direcția Infanteriei și în comitetul «Revistei Infanteriei», introducând oameni de speța lui Dumitru Rădulescu, cotate și bine, cotate ca ofițer sub mediocru, provenit din geniu, care pe de o parte a fugit de-ai lui pentru că era cotate mediocru, ca să se agațe pe de alta de infanterie unde, necunoscut și-a putut face mendrele.

Asupra acestui subiect al geniului cu infanteria și a greșelii de a ni se introduce atari elemente, aș fi curios să cunosc părerea unui alt apărător strălucit al infanteriei, ofițer supra-distins sub toate raporturile, am numit pe d-l general de Corp de Armată, Iancovescu.

Că te sapă străinii, calea valea, dar să te sape ai tăi, aceasta întrece orice închipuire, mai cu seamă, când, așa făcând, d-l general Mărdărescu își distruge propria lui operă.

Acum 30 de ani, eram locotenent la al II-lea de Vânători și d-l general Mărdărescu căpitan, comandantul companiei de elevi la Școala militară. Eram vecini de cazarmă în Dealul Spirii. Foarte des stam de vorbă și-mi aduc aminte că deatunci d-sa preconiză focul și avea dreptate, eu baioneta și nu aveam dreptate, amândoi însă ne uniam în păreri și plângeam pe ruinele Cartagenei infanteriei noastre, care ajunseser de plâns și devenise maidanul unde celelalte arme, împreună cu geniul își svârliă toate lepădăturile. Infanteria ajunseser spre rușinea noastră, un loc de pedeapsă pentru nemernicii din geniu și din alte părți, și am mers până a vedea și ofițeri de marină mutați drept pedeapsă la infanterie?!!

S'a încercat și în cavalerie să se facă la fel cu cei răi din artilerie, dar cavaleriștii mai independenți, cu Inspectoratul lor propriu, lucru care nu-l aveam în infanterie, au reacționat și ni-a trimis tot nouă.

Au trebuit sforțările uriașe ale unui Alexandru Angheliescu, unui Iancovescu și unui Mărdărescu, ca să fim scoși din mocirlă, și, tocmai unul din salvatorii noștri azi ajuns Ministru, să ne înfeodeze iar uzurpatorilor și ariviștilor netrebnici din geniu?

Invazia mediocrităților din geniu, din punctul lor de vedere, este logică, căci geniul este mic, infanteria este mare. In geniu oricât ai întinde coarda cu trupe și formații de geniu, cu inspectorate, cu comandamente și domenii militare, la gradele mari nu este loc pentru toți și atunci dela sine se face selecțiunea, cei buni rămân în geniu, cei răi se duc sau rămân numai maiori și locot.-coloneli.

Aceasta era soarta orgoliosului și arivistului Rădulescu, care din aceste defecte, împănate cu ambiția ce-l roade, în loc să se fi semnalat prin pricepere, căci n'a avut-o nici ca genist, nici ca infanterist, nici ca ofițer de Stat-Major, a pus în loc și în joc defectele și apucăturile lui josnice ca: minciuna, intriga, lingușirea, calomnia, escrocheria în scripte, ce pentru dânsul devin calități, deoarece-l vedem impertinent și fără nici o rușine, forțând nota și ajungând în capul infanteriei, la Direcția ei, pentru ca să nu poată îndrăzni nimeni să nu recunoască că este bun a comandă infanteria, el care este și face parte din Direcția ei superioară, și, socoteala, o recunosc este foarte bună, este socoteala avocatului prevăzător ce cere zece milioane ca să ajungă la unul.

Rădulescu își zice: «o să mă dea afară dela Direcția Infanteriei, foarte bine, dar, regimente și brigăzi de infanterie nu au să mi se refuze când mai sunt și alți generali, foști în geniu, cari comandă atari trupe, fără să fi fost în Direcția superioară a infanteriei».

Culmea culmilor, este cred cocoșarea acestui transfug la «Revista Infanteriei» și încă, în comitetul de direcție și aceasta sub oblăduirea d-lui general Mărdărescu, președintele de onoare al acestui comitet, fost apărător al infanteriei și fost inspector-general al acestei arme.

În urmă, și în calitatea mea de membru fondator al «Revistei Infanteriei», am fost rugat în scris să-mi dau opinia înscrisă cu privire la comitet. În răspunsul meu am înfierat cum se cuvine prezența intrusului.

Nu-mi fac iluzii că a fost îndepărtat din cauza mea, căci mai de grabă cred că a fost îndepărtat de camarazii infanteriști cari au văzut enormitatea, dar, din nenorocire anul acesta a fost reintegrat și o! ironia soartei! chiar sub ochii mei fiind eu prezent, căci, poftit de infanteriști și neștiind că Dumitru Rădulescu este iar de-ai noștri, m'am conformat invitației și la mintea omului că, civil și mosafir, făcându-mi-se onoarea a fi chemat, nu eră să fac scandal în casa ofițerilor cari mă poftise.

Nu-i mai puțin adevărat că Rădulescu este azi în comitetul de direcție al revistei Infanteriei, pentru că, fiind agreat de d-l Ministru și împărțitorul de favoruri și galoane dela «Personal» se insinuează, se impune, iar unii camarazi ce în definitiv n'au nevoie de protecția

acestui intrigant, au slăbiciunea să-i cedeze introducându-l în comitetul revistei și aceasta pe spinarea reginei bătațiilor.

Transfugul scrie deci articole fără valoare în revistă, articole, anoste ca și dânsul și le scrie pentru a afirmă sus și tare că are dreptul, profund ridicol, de a se intitula infanterist și tupeul și mai ridicol de a se îmbrăcă el, cioara ordinară, cu penele frumoase ale păunului, dându-și singur în capul articolelor sale, titlul pompos și mincinos de: «cuvântul unui luptător».

S'o spue la alții, nu mie sub ordinele căruia a fost în timpul războiului.

Ca șef de Stat-Major al diviziei 23, în prima perioadă, a fost luptător? Cetitorul o să vadă în capitolele următoare ce fel de luptător a fost.

Ca comandant al Regimentului 2 Grăniceri a fost luptător? Cu postul de comandă la distanțe chilometrice și cu o frică și lașitate la fluieratul obuzului de-mi eră și milă și scârbă de dânsul? N'am văzut om să facă așa repezi și profunde mătăanii de prisos, zic de prisos pentrucă asvârlitul la pământ are și el rostul lui. După o lună de bombardament, oricine-și dă seama aproape exact, după bâzâitul obuzului dacă trece sau dacă se înfige și când la fiecare trecere se asvârliă pe burtă de prisos, ca să se ridice galben ca făclia de ceară galbenă, îmi eră rușine de dânsul, căci toți rămâneam în picioare și soldații subalternii lui, abiă se țineau de răs.

Pe urmă, sunt anumite locuri unde bombardamentul inamicului este destinat acestui loc: o baterie a noastră pe care o caută inamicul, o înaintare a noastră barată de un tir de baraj inamic, etc., etc., și atunci este bine, trebuie chiar, să te svârli la pământ la fiecare sosire ca să te aflî sub jerba de schije, dar, deaci și până la fapta, ca la fiecare trecere pe sus să te faci de răs și să demoralizezi trupa, este margine, și atunci, nu-i mai rămâneă lui Rădulescu decât a invocă pe Henric al IV-lea al Franței, sau pe Turenne, nu-mi aduc aminte care din doi a preferat: «Tremble vieille carcasse, tu tremblerais bien plus si tu savais où j'ai l'intention de te conduire». (Tremură bătrân hoit, ai tremură și mai mult dacă ai ști unde am intenția să te conduc). Cum însă bătaiosul Rădulescu aveă de gând să se conducă în mod pașnic la direcția «Personalului» din Minister, ca să se facă general de contrabandă, nu-i este permis din cauza acestei ofensive administrative, să se poreclească el singur, astăzi, în capul articolelor sale răsuflete dela revista Infanteriei, cu titlul de: «cuvântul unui luptător».

Știe Rădulescu ce este lupta? Ce este tranșee de linia I-a? Știe Rădulescu ce este să stai zile întregi și nopți cu lună sub bombardamente și mitralii peste cadavrele camarazilor morți și pe propriile tale excremente, aproape mort de sete și de foame?

Știe Rădulescu ce este ca la fiecare moment să te aștepți cu inamicul peste tine?

Știe Rădulescu ce este să fugi la asalt la baionetă prin gloanțe și obuze?

Știe Rădulescu ce este să fii plin de păduchi, murdar, bolnav în linia I-a și părăsit cu trupa cu tot de toate serviciile dinapoi?

Nu! Nu le știe! pentrucă în prima perioadă a fost la Statul-Major și în a II-a niciodată n'a luat parte la o luptă și niciodată n'a fost scumpa lui persoană în pericol, pentrucă, pe cât de lăudăros este după luptă, pe atât de prudent este în timpul luptei.

Persist a crede deci, că d-l general Mărdărescu, căruia i-am spus cine este Rădulescu, nu are dreptul să aducă astfel de oameni la Direcția Infanteriei, la revista Infanteriei și la Direcția Personalului din Ministerul de Răsboiu, înlesnindu-le astfel, prin aceasta o ascensiune și periculoasă și nemeritată.

Infanteria toată se revoltă când este pângărită de astfel de oameni, ea este Regina bătăliilor și infanteristul este, a fost și va fi totdeauna, un erou în fața căruia se pleacă până la pământ oamenii cinstiți din celelalte arme.

O lună de primă tranșee, sub bombardamente și mitralii, face cât o vieață întreagă în celelalte servicii. Artileristul este în mai puțin pericol și la bateria lui are răgaz a se îngriji trupește. Cavaleristul, când nu-l lovește cinstea de a face pe infanteristul, este mai ferit ca piotașul. Aviatorul chiar, dacă riscă totul pe o carte, nu are chinurile nesfârșite ale infanteristului cu săptămâni și luni de zile în murdărie și în pericol permanent. Aviatorul dă lovitura, reușește ori moare și dacă se înapoiază are zile întregi de repaus, de bună îngrijire și mai cu seamă de glorie personală.

Dacă însă și cu toate acestea vom primi la noi în infanterie transfugi și fricoși cari vin numai să vâneze galoane și situații ca să ajungă la mari comandamente, deci să ne comande, celelalte arme nu o să ne mai recunoască calitățile noastre de martiri ai bătăliilor, cu drept cuvânt va scădea prestigiul nostru și vom fi priviți de cavaleriști, artileriști și aviatori, ca niște impotenți cari adăpostesc nemernicii ce au plecat la asaltul marilor comandamente, spre răul tuturor armelor, adică întregii oștiri.

Infanteria nu poate fi un mijloc și un loc de arivism pentru nepregătiții și comandamentele mari trebuie să revină meriților din artilerie, geniu, cavalerie, aviație, și nicidecum numai din infanterie și prin infanterie.

Nu uităm că mareșalul Foch este artilerist, că Praporgescu a fost cavalerist, și, insistăm asupra acestui sfârșit de capitol pentru ca ofițerii cei răi din geniu, să nu poată intrigă, că ținem numai la infanterie în contra celorlalte arme.

II

DESPRE OFIȚERUL DE STAT-MAJOR ȘI ÎN URMĂ ACTIVITATEA ACELUIAȘ LA GRĂNICERI ÎN TIMPUL NEUTRALITĂȚII

În școală ca și în cariera mea, am cunoscut elevi și ofițeri în stare să învețe orice și să răușească la orice examen. Am cunoscut camarazi cari posedau pe degete programul și chestionarul analitic și orice bilet ar fi tras, de îndată și cu siguranța reușitei, erau în stare să debiteze subiectul ca o mașină declanșată, dela cutare dinte la cutare dinte.

Pentru meseriile meditative, bogăția capitalului de cunoștințe, este foarte apreciabil. Pentru meseriile aplicative, cum prin excelență, este aceea a armelor, nu este de ajuns să posezi pataramale, diplome, bazate pe un capital de cunoștințe înmagazinate numai pentru a reuși la examen, este vorba să aplici acel capital și noi militarii nu-l putem aplica decât în două ocazii: transformarea recruților în soldați luptători, deci o meserie educativă practică și în conducerea acestor soldați luptători pe câmpul de luptă la glorie.

Brevetul deci este o presupunere că ofițerul brevetat are să poată și mai bine ca cel nebrevetat să îndeplinească cele două ținte de mai sus, presupunere care are însă imperioasa nevoie să fie consfințită prin practică. Or, școala noastră de războiu a dat foarte puțini ofițeri de Stat-Major cu calitățile ce le arăt mai sus, dar în schimb a dat foarte mulți ofițeri de biuro de Stat-Major, pentru cari, ca și geniștii cei răi descriși în capitolul precedent, brevetul este un scop, cu ținta să le acopere ignoranța în meserie aplicată și cu toate acestea protejați de legi speciale să ajungă, prin fraudă și minciuni, la grade mari.

Din categoria a II-a face parte Dumitru Rădulescu, care n'are dela Statul-Major decât abilitățile suspecte ale biuroului cu scripte ticluite și care niciodată n'a putut să treacă, cum arătăm mai sus, adevăratul examen de consfințire, pentru că n'a fost nici la trupă, de care a fugit, în timp de pace și nici la luptă fiind totdeauna la distanțe prudente. Numai în aceste două cazuri ar fi putut dovedi că știe să aplice și în timp de pace și în cel de războiu, ceea ce a învățat la Școala de Războiu.

Ofițerul de Stat-Major, trebuie să fie întâiu un sdravăn ofițer de front (fie artilerist, genist, cavalerist, aviator ori infanterist) mai cu seamă când va trebui să conducă trupele dela distanță, pentru ca să-și dea seama pe nevăzute și teoretic ce se poate cere și ce nu se poate cere în practică. Când foarte des deci va fi trimis și chemat să comande direct o operație, trebuie s'o facă cu superioritatea brevetului său, cu profunda cunoștință a trupei și a meseriei, așa fel încât cu sacrificiul persoanei sale în foc să impuie, (fără a jigni) camarazilor nebrevetați, pe cari la grad egal și fără a se ține seama de vechime, vine inopinat să-i comande.

Intreb: câți ofițeri de Stat-Major am avut în această ipostasă în timpul războiului și, tot eu răspund: foarte puțini ofițeri de Stat-Major pe lângă foarte mulți ofițeri de biurou de Stat-Major.

Chiar în timp de pace se vede ușor, când veniă la staj, deosebirea între ofițerul de Stat-Major bun și ofițerul de Stat-Major rău, pentru că cel bun eră și brevetat și ofițer de trupă, iar cel rău eră numai cu pataramaua plină cu pretenții etalate în biourouri, la jocuri de războiu, pe hârtie în formă de dări de seamă, rapoarte, conferențe, scripte, tablouri, situații, grafice de tot soiul, hărți, crochiuri, etc., etc.

Noianul acesta birocratic cu care ofițerul de Stat-Major de biurou își ascunde ignoranța și frica de trupă (unde nu se arată ca să nu se dea de gol) îl arată în ochii simplilor, cinstiților și bravilor ofițeri de trupă, ca pe o ființă cu doxă și trebuie să mărturisim că foarte des ajungeau acești moftangii și uzurpători să ne păcălească dela înălțimea biourourilor de mobilizare, unde și azi se încrustează, cu plutonul lor de furieri.

Imi aduc aminte în cariera mea de elemente bune, cu cari am fost în contact ca: Trantomir (cavalerist), Marcovici (artilierist), Bârzoțescu (infanterist), Țenescu (artilierist, azi la Palatul Regal), Condeescu (infanterist, azi pe lângă A. S. Regală) și alții. Acești brevețați și bine brevețați erau întâiu ofițeri de trupă și eră o plăcere să-i vezi cum instruiu și conduceau companiile și batalioanele. Generalul Dabija (infanterist) eră deasemenea și spre pildă, o perfectă împărechere a ofițerului de Stat-Major cu cel de trupă, zic eră, căci din nenorocire pentru armată, în plină putere, a demisionat în urma nedreptăților ce i s'au făcut în timp de războiu, tocmai de biurocrația militară, pe care d-l Ministru o favorizează azi în persoana unui Dumitru Rădulescu.

Printr'o coincidență în exemplele ce le dau mai sus, cu ofițerii buni de Stat-Major, nu este nici un genist, zic coincidență, căci nu trebuie exagerat generalizând răul și deosebirea ce o făceam

în capitolul trecut, între ofițerii de geniu răi și cei buni, trebuie făcută și aici, dar de pe acum trebuie să constatăm și o s'o explicăm mai la vale că ofițerul rău de geniu și pe deasupra brevetat, devine pentru oștire o calamitate.

Ca și pentru geniu însă, cum am scris în capitolul trecut, unde am făcut demarcația bine pronunțată între ofițerii cei răi de geniu și somitățile din geniu, se cuvine aci pentru ofițerii de Stat-Major, să fac la fel, căci ne putem mândri cu ofițerii noștri de Stat-Major cei buni, fala oștirii noastre în timp de pace și orgoliul nostru național în timp de războiu. Printre aceștia trebuie să reamintim cu sfințenie comandanții celor 15 divizii din perioada a doua și pentru a arăta că nici geniul, nici Statul-Major nu trebuie confundat cu li-chelele, este bine să arătăm, credem, că cel mai de seamă reprezentant al acestui orgoliu național, care este și *genist și ofițer de Stat-Major*, este generalul Scărișoreanu, în fața căruia se pleacă toți oamenii desbrăcați de artificii de calcul ale momentului. Acest erou, din nenorocire lăsat în umbră, luat drept pildă, cu toate că cu o floare nu se face primăvară, ar desmișni și ar dărâma el singur tot ce am scris contra genului și Statului-Major, dacă n'aș avea grije să subliniez că vreau aci să arăt turpitudinea unui Dumitru Rădulescu ce nu are dreptul să beneficieze de sfânta aureolă a unui Scărișoreanu.

Această demarcație stabilită, vedem într'adevăr ca și pentru geamgiul transfug à la Rădulescu, dacă geniu a fost cum am explicat, un scop cu ținta de a înainta repede la gradele mici, pentru ca să aibă în urmă beneficiul așteptării și cu orice vechime să ajungă la gradele mari, Școala de Războiu și brevetul, au fost un alt scop, cu aceeaș țintă, adică înaintarea cu beneficiul legilor speciale ale Statului-Major și când aceste două scopuri și aceste două ținte au fost utilizate de unul și acelaș individ și genist rău și brevetat prost, au dat naștere acestui monstru, ce se chiamă ofițerul de geniu (cel rău, geamgiul) brevetat, așa de bine reprezentat prin arivistul feroce «Dumitru Rădulescu».

Pentru aceste socoteli a intrat Rădulescu și aceia asemănători lui, în geniu și în Școala de Războiu. Și, dacă în geniu s'a lepădat de ai lui, în Școala de Războiu, este interesant a se ști ce mi se spune, că, din cauza intrigilor și a caracterului său josnic și infernal, în Școala de Războiu a ridicat în contra lui întreaga promoție de camarazi, cari au ieșit în corpore și cu rizicul de a fi dați afară, la raportul școlii, pentru a-i înfieră apucăturile.

Nu știu afară de acest frumos succes cum o fi făcut școala, cu ce clasificare a ieșit, ce note a avut și dacă le-a avut bune. Nu cumva

intriga, minciuna și falșul a prezidat la căpătarea lor? Dar pe noi nu ne interesează notele, căci am emis principiul sănătos că nu școala și ce ai învățat în ea folosește, ci, aplicarea acestei învățături; or, Rădulescu ca ofițer de Stat-Major în urmă și în cariera sa, nu numai că a fost nul, dar a fost periculos și a produs numai dezastre.

În timp de pace a fost numai ofițerul de biuro de Stat-Major, de care recunosc că este nevoie cu două condiții însă: 1. să fie cinstit în scriptele și în furieria lui și al 2. să nu mai aibă pretenție să comande trupa. Rădulescu nu îndeplinește nici una nici alta din aceste condiții.

În timp de războiu a compromis operațiunile pe unde a fost, lucru ce cetitorul va vedea în capitolele viitoare.

Așa pregătit la școala intrigii, care-i facilitează ascensiunea prin strecurare, ocupă diferite posturi prin diferite state-majoare, în gradul de căpitan, pentru care nu-i cunosc obscura și puțină importantă activitate, decât din laudele sale personale cari se rezumă în curioasa mărturisire făcută mie că: «am știut să împlânzesc până și pe Crăiniceanu».

Această mărturisire desvăluie întregul om, care nu face altceva decât să-și facă treburile lingușind, atârnat de unul mai mare și profitând de situații create la fiecare moment, meserie care dealtmîntrelea până astăzi i-a reușit perfect, căci a păcălit pe toți, și, dacă este o lume care-l cunoaște cum îl pictez acî, lui nu-i pasă, voința lui fiind concentrată în a avea de partea lui la momentul oportun pe șeful imediat ce-i poate aduce lui personal foloase, prin note smulse, toate acestea sprijinite pe un morman de acte și scripte false ticluite de dânsul. Este artist în a smulge dela șef și la timp notele trebuincioase și în corpul acestei lucrări se va vedea cum mi le-a smuls și mie, trimițând spre pildă, cu ciornă făcute de dânsul, tocmai când eram bolnav, pe medicul corpului ca să iscălesc aceste ciorne.

În fine, în timpul neutralității și pentru prima oară ne întâlnim la grăniceri.

În ce calitate eră Rădulescu acolo? și azi mă întreb: ca genist? nu! că nu eră nevoie. Ca grănicer? Nu! că n'a fost pe frontieră. Ca ofițer de trupă? Nu! că nu se pricepe. Ca ofițer de Stat-Major și șef de Stat-Major al grănicerilor? Nu și da! Nu, pentru că nu eră nicăiri însemnat cu acest titlu. Da, pentru că eră prin toate biourourile și bine înțeles cel dela mobilizare, dar, în acelaș timp venia din când în când la unul din batalioanele din regimentul de luptă ce-l instruiam și-l comandam, se vede, ca să zică că-și face și stajul la trupă, rămânând în acelaș timp în biourouri pentru a avea ochiul asupra comandamentului și să-și aranjeze treburile, cum și le-a aranjat.

Foarte cuviincios atunci, foarte mititel și credeam cu dor de a învăța meseria de infanterist, l-am primit cu brațele deschise și niciodată nu mi-am închipuit atunci ce șarpe încâlzesc la sânul meu.

Și pe urmă, în pregătirea de războiu, gândurile mele mă împiedecau, cum m'au împiedecat în tot timpul neutralității și al campaniei, să mă opresc la nimicuri și intrigi, de care trebuie să se ocupe un șef de corp în timp de pace ca să le înlătore, dar fiind, cum zic, absorbit de răușita la care tindeam, în vederea numai a războiului și a luptei, nu aveam vreme să mă ocup de intrigi.

Nu este mai puțin adevărat că Rădulescu eră în toate părțile și nicăiri, se ocupă de toate și de nimic, își urmă procedeele cunoscute, adică, ce făcuse până aci ca genist și cu profesoratul de fortificații, cu absolvirea Școlii de Războiu, scopul și numai scopul de a se manifesta insinuându-se, fără a se compromite la trupă și a ajunge prin acapararea părților esențiale, cum ar fi: ruajul biurourilor, confidențele comandamentului, toate scriptele, nițică prezență la trupă drept stagiul și în fine adormirea încrederii superiorului, pentru a ajunge zic, să domine și să-și facă treburile lui personale.

În general la acești farsori, nimic nu le scapă în nimicurile cari le urzesc; neconținut se laudă și merg până în a avea ținuta cât se poate de războinică, cu toate că sunt la biurouri, îi vezi cu harnașamentele pe ei, cele mai complicate, armați până în dinți, à la Tartarin de Tarascon. Și când mă gândesc că mergeam la asalt cu mâinile goale și când mă gândesc că în sectorul meu dela Oituz, în timpurile, zis, de liniște, în cari aveam circa 10 pierderi pe zi de brigadă, mă întâlniam în primele șanțuri din linia I-a, cu d-l general Scărișoreanu, cu un simplu baston în mână și neurnat de nimenea. Acest om m'a uimit prin dispropoția între superioritatea și simplitatea sa.

Ca să revin la Rădulescu, de care mă ocup aci, atunci la grăniceri, în timpul neutralității, afară de intrigile lui, făcute ca să-și facă treburile lui personale, pentru serviciu n'a făcut decât să împartă pe hârtie, cu furierii pe cari îi aveă la dispoziție și lucrau numai pentru dânsul, să împartă zic, 6000 de grăniceri la 2 regimente și ofițerii aferenți, singura meserie care a învățat-o și a reținut-o dela geniu și dela Școala de Războiu, tablouri, para-tablouri, dări de seamă și memorii, unde bine înțeles și ca totdeauna își face partea leului.

Echiparea, armarea, instruirea, educarea, antrenarea, conducerea și ducerea la glorie a acestor grăniceri a rămas pe seama altora.

În fine, învârtelile lui Rădulescu, în timpul neutralității, la corpul grănicerilor, nu i-au fost de prisos, căci în loc să plece ca maior la războiu, cu batalionul său, s'a așezat și ambuscat, ca șef de Stat-Major la divizia 23, unde-l vom urmări în capitolul viitor.

III

UNDE OFIȚERUL MEDIOCRU DE GENIU CU BREVETUL UZURPAT, CA ȘEF DE STAT-MAJOR DE DIVIZIE ESTE AUTORUL PRINCIPAL AL NEAJUNSURILOR DELA SIBIIU

Văzurăm, credem deajuns, în capitolele precedente scopul ce-l urmăresc în general ofițerii mediocri de geniu, strecurați prin infanterie și pe deasupra în mod nenorocit, brevețați de Stat-Major, și, ajunseseam la concluzia irefutabilă, că astfel de specimene devin o calamitate în oștire, mai cu seamă în timp de războiu, pentru că, o repetăm, acești ofițeri așa de perfect reprezentați, prin Dumitru Rădulescu, urmăresc scopul lor cu tenacitate, scop, care se rezumă în a ascunde ignoranța lor, și, prin intrigi și titlul de ofițer de geniu brevetat, ajutați de legi de înaintare stupide, aplicat la aceste titluri, se strecoară pe nedrept, pe drumuri cari ar trebui să le fie închise.

Calamitatea o s'o mai vedem mai la vale, la examenul cel mare, ce este războiul, dar, credeți că ariviștii se opresc la așa lucruri, mai cu seamă când pe deasupra le este pielea și vieața în joc?

Atunci, îl vedem pe Rădulescu al nostru dezertând dela batalionul său și dela grăniceri și uzând de dreptul său de ofițer de Stat-Major. Simte de cu vreme, cu o tagmă de grăniceri al cărui șef devenise, din fericire restrânsă la număr, dar care va jucă un rol nefast în tot timpul războiului, simt cu toții zic, că vom porni la luptă și cu toții lucrează ca să se împrăștie și să se ambuscheze și omul nostru își zice: lasă-i pe nebuni să meargă la luptă, noi ne vom aranja cum am făcut până aci pentru a beneficia și în timp de războiu fără rizicuri.

Când mă gândesc că l-am regretat pe Rădulescu, așa de șiret a fost în tot timpul neutralității și de sigur, nu-mi aduc bine aminte, de sigur, zic, a plecat dela mine, a dezertat dela trupă și dela pericol, având grije să-mi ia o «Notă» ce trebuia să i-o dau în calitatea mea de comandant de regiment.

De sigur că atunci l-am notat bine și că, deaci, va începe cântecul acestui prefăcut cum că posedă note bune dela mine, cari nu se potriesc cu părerea mea de azi.

Dar bine, în timp de pace, l-a îmblânzit și pe «Crăiniceanu», cum se exprimă fără înconjur, a păcălit rând pe rând pe toți șefii lui, așa

că-mi este ușor a declara că această primă notă, precum și altele dacă există, sunt note greșite, și, dela început ca să pun o stavilă nedumeririlor cetitorului, voi arăta ce fel și în ce circumstanțe am dat eu note lui Dumitru Rădulescu.

În timp de pace, în 1916, înainte de a pleca în războiu și când a fugit dela trupă, la divizia 23, cum am scris mai sus, a primit note bune, pentru că a știut perfect să-și ascunză jocul.

I-am dat note în preajma unor lupte, note, cerute de dânsul cu insistență înaintea luptei, în mod meșteșugit și date de mine în perfectă cunoștință de cauză, dar, desfid pe ori și ce șef cu iubire de țară, că în acele momente când nu ai în vedere decât victoria, să se oprească la meschine considerente de trecut și să nu vadă că doi oameni, unul care notează și altul care este notat, merg poate la moarte și la izbândă și că deci, nu este momentul a se scrie adevăruri, totdeauna jignitoare, ci, este momentul să mulțumești și să exaltezi în orice chip pe inferiorul tău, care onorat de laudele șefului, se duce poate la luptă și la moarte cu gândul cel puțin, să adeverească acele laude.

Rădulescu însă, se slujiă tocmai invers de acest imbold pe care mă simțiam dator a-l da oricărui luptător în preajma sacrificiului suprem.

Odată notat bine acest arivist zice: să poftescă cineva să spuie că m'am purtat rău, având așa notă! La adăpostul acestui paravan putea deci deaci înainte să comită toate lașitățile, toate prostiile, toate enormitățile, pentru că luptele trec, dar notele rămân și când ai aface cu un intrigant de forța lui Rădulescu, te pune pe tine șef, în acest caz, într'o situație pe care sunt cel dintâiu s'o recunosc delicată și chiar ridicolă.

Afară de aceste note, cum aş putea să mă exprim, «de încurajare», Rădulescu mi-a smuls, trimițând prin medicul corpului, note pe cari nu le recunosc, pentru ca la urmă ultimele note rele, dar meritate, Rădulescu, să le dea la o parte, la momente oportune sau să le paralelizeze cu cele bune anterioare împreună cu șefii pe cari i-a avut imediat după războiu și cari s'au pretat la așa ceva.

Rădulescu a paralelizat, zic, notele bune, cu cele rele, pentru a trage concluzia, sau a se face să se tragă concluzia în diferite comitete că nu știu eu ce scriu și ce vreau, cu toate că, ultimele note, foarte rele, foarte adevărate și meritate, unde am explicat răspicat cazul, sunt singurele cari trebuiau să reție atenția celor chemați a statua. Dar, nedumerit mă întreb, inspectorii generali, au văzut oare măcar acele note? mă îndoiesc, căci altfel de sigur Rădulescu nu eră astăzi general.

Diversiunea aceasta erà necesară, ca dela început cetitorul să-și dea seama de partea subtilă a întregii afaceri.

Revin acum la începutul războiului.

În noaptea de 14 spre 15 August 1916, zburăm peste Carpați.

Cu 20 de zile înainte, regimentul 1 de grăniceri erà sub presiune la Căineni de Vâlcea și Argeș.

Divizia 23, care aveà să lupte tot în valea Oltului, nu-și formează comandamentul decât târziu și sub diferite pretexte nu apare maiorul Dumitru Rădulescu, șeful de Stat-Major al diviziei, decât după ce forțasem defileul și pericolul precum și răspunderea covârșitoare, încetaseră.

Fortărea defileului Turnu-Roșu, a fost făptuită de colonelul de brigadă Sava Dimitriu, operația executându-se pe trei coloane: Moșiu prin Voineasa-Dobrunul-Valea Sadului (dreapta Oltului în Vâlcea); Dumitrescu Apostol prin chiar defileul și eu cu regimentul 1 de grăniceri și artilerie, pe la «Coți» (stânga Oltului în Argeș), la Porcești și Sebeșul. După lupte violente, chiar la primul contact, deschidem drumul, pentru ca Rădulescu, care a venit cu multe zile în urmă, să-și înceapă activitatea războinică, printr'o excrocherie în scripte mârșavă, trecându-se în ordinul de zi al Armatei I-a No. 14 din 11 Septemvrie 1916, transmis de Corpul I de Armată cu No. 1021 din 21 Septemvrie și de divizia 23 cu No. 846 din 28 Septemvrie, cum că a luat parte la aceste fapte și acest excroc al scriptelor, depozitarul adevărului al hârtiilor diviziei sale, nu uită să treacă și pe un alter ego al său, de veselă și ridicolă memorie, pe maiorul Teodorescu Zamfir, dela corpul grănicerilor care n'a mișcat atunci din București și se găsește totuș trecut de Rădulescu, pe lista bravilor ce au cucerit, cu preț a mult sânge, defileul Turnu-Roșu.

În zadar în urmă am cerut oficial (brigada I de grăniceri către M. C. G.) cu No. 2464 din 12.6.917, rectificarea acestei murdării, ea n'a fost rectificată și cu așa minciuni, Rădulescu se întitulează luptător și păcălește toate comitetele de inspectori ca să ajungă general de contrabandă.

A început campania printr'un fals, ca s'o ducă toată în minciuni și s'o isprăvească cu cele mai nerușinate excrocherii în scripte, ticluind dosare fantome, depoziții false, în contra șefului său.

Dar, să-l urmărim în activitatea sa, în luptele de pe Olt ca șef de Stat-Major al diviziei 23. În plin războiu, nu pierde din vedere lugubra meserie din timp de pace, practică la geniu, la Școala de Războiu și doi ani în timpul neutralității la corpul grănicerilor. Face pe furierul, pe ofițerul de birou de Stat-Major, care n'a apărut niciodată la trupă în luptă ca să-și poată informa șeful luându-și răspun-

derea. Am văzut pe comandantul diviziei, dar pe Rădulescu nici odată și cu toate că sta la mare depărtare, la comandamentul diviziei, nu face decât pe registratorul hârtiilor diviziei și nu este în stare decât să dezorganizeze complet serviciile dinapoi ale diviziei, căci aci nu este vorba de hârtii, este vorba de gospodăria și de pricepere în meserie, pe care Rădulescu nu o are.

Se mărginește la transmiteri de ordine cu sacramentalul: «vă fac răspunzător». Se îndeletnicește cu recepționarea la telefon a evenimentelor de pe linia de luptă ca să le transmită la alt telefon superiorilor, cu grija ca evenimentele bune să-i vie în favoarea lui personal, iar evenimentele proaste, cauzate de dânsul, în spinarea altora.

Cel mai elementar principiu de tactică acela de a avea rezerve, este necunoscut lui Rădulescu, în așa fel, că, în loc de a grupa o unitate constituită, de pildă, regimentul 1 grăniceri, ce aveam onoarea a comanda, îl risipește pe batalioane, pe companii și chiar plutoane pentru a face, zăpăcit și cu capul cu totul pierdut, față la situațiuni create de dânsul, situațiuni ce se schimbă, din cauza lui, din ceas în ceas.

Nemai având comandă, căci cum am arătat mai sus, Rădulescu îmi risipise trupele la cele patru puncte cardinale, în plimbările mele, de colo până colo, ca cel puțin să-mi văd trupele în foc, am avut prilejul să constat lamentabila zăpăceală și atunci am văzut că, nici măcar serviciile dinapoi nu sunt rânduie. Rădulescu nu știe de unde s'o ia și cum s'o înceapă. La școala de războiu învățase cursul pe dinafară ca să dea examene și să smulgă «nota», dar, niciodată, necunoscând trupa la care n'a lucrat, nu se încearcă a pune în practică ceea ce a învățat. În schimb însă își dă seama de dezastrele ce le iradiază în jurul lui și pentru a-și acoperi răspunderea, cu spiritul său practic, a atâtor ani de mistificare biurocratică, acumulează dări de seamă, rapoarte, crochiuri, jurnal, etc., etc., toate ticluite pentru ca, după luptă, să justifice eventual, activitatea sa negativă.

În zadar împărtășesc pe comandantul diviziei cu grijile mele, căci Rădulescu contra-carează orice dispozițiune energică, unde ar fi avut a se sacrifica, mergând pe front, în pericol, pentru a lua dispozițiuni ce cu toți le găsim elementare.

Nu putea face așa sacrificiu, pentru că ar fi fost vorba: 1. să-și ia răspunderea și al 2-lea să-și risce viața, or, ofițerul de birou nu înțelege nici una, nici alta, dar înțelege să-și scape pielea și după luptă, cu formalități mincinoase să-și scape și răspunderea.

Vedeam cum la gara Cristian, de lângă Sibiu, inamicul debarcă sub ochii noștri artilerie și în zadar mă rugam să se deschidă focul cu artileria noastră, care sta de geaba. Diviiza nu luă nici o măsură, și, am auzit, spre marea mea surprindere, raționamente șoptite care

dădeau dreptate diviziei că nu trage, pentrucă ar trage și inamicul.

Colonelul Moșoiu, actualul general, dezesperat, anunță zilnic divizia, că inamicul ne încercuiește pe la spate.

Căpitanul Stoenescu Calistrat (azi maior sau lt.-colonel), dela mine din regiment, este trimis cu compania sa, de chiar divizia 23, de chiar Rădulescu la «Fundul Râului» ca să trimeată știri, conform cu regulamentul, aceste știri mi le trimiteă și mie. Aceste știri se potriveau perfect cu ale colonelului Moșoiu și totuș divizia cu aripa ei stângă întoarsă nu ia nici o măsură și Rădulescu, de sigur va spune, că este de vină comandantul diviziei, Corpul de Armată și M. C. G.

Este de vină dânsul, căci ca șef de Stat-Major este chemat să impuie paza flancurilor, după cum tot dânsul este chemat a desăvârși, pentru a-și ajuta comandantul, legăturile în lățime și adâncime, legături cari nu le aveă, deoarece se răzimă, pe deoparte pe ordinea primite, pe de alta, pe evenimentele întâmplare, fără însă a face cum spune regulamentul această bucatărie importantă, a comandamentului, care dă răgaz comandantului a aveă mintea limpede pentru a conduce lupta în liniile mari.

O divizie are toate elementele necesare ca să facă orice operație tactică locală. In specie, Rădulescu primind așa știri trebuia să se ducă în persoană, chiar dânsul la extrema stângă spre a luă măsuri să nu-i fie flancul și spatele înconjurat. Nu o face pentrucă fuge de răspundere și de pericol și atunci convinge pe deoparte pe Comandantul său de divizie că aceasta este treaba corpului de armată, iar corpului de armată pe de alta se mărginește a-i raportă, și aceasta fiind față și eu, asigurându-mă că este perfectă coordonare.

In loc de coordonare, eră perfectă zăpăceală ce se datorește numai și numai lui Rădulescu, călăuzit exclusiv de frica răspunderii și a pericolului, care-l face să inducă pe toată lumea în eroare și când prefectul de Vâlcea anunță Corpul de Armată de completa încercuire a trupelor noastre, pe la Sud de defileul Turnului-Roșu, acest comandament nu poate să dea cu drept cuvânt crezanie unui așa lucru, pentrucă divizia încercuită și care eră la fața locului nu se menționase și nu luase nici o măsură.

Să ne mirăm de așa rezultat? Eră fatal! aceasta este școala perfectului geamgiu brevetat. Oriunde va fi, orice va face, va produce confuzie, dezastre și nenorociri. Dela începutul carierei răzvrătește pe elevii lui ca profesor sau ajutor de profesor de fortificații à la Vauban, la care a rămas în neutralitate. La Școala de Răsboiu, răzvrătește în contra lui, întreaga sa promoție și iese din școală cu formalitatea îndeplinită, dar fondul egal cu zero. La grăniceri, în timpul neutra-

lității, se învârtește pentru a se așeza ca șef de Stat-Major la o divizie, pentru a nu avea a merge în războiu ca comandant de batalion, în linia de foc și în fine, cum văzurăm, la această divizie unde s'a așezat, este autorul încercuirii diviziei sale.

Comandantul diviziei însă, a fost scos din comandă, din cauza lui Rădulescu, care azi este general și pentru a sa justificare, are o odaie plină, (mie arătată la Huși) cu acte ale operațiunilor glorioase făcute de dânsul la divizia 23-a, spre a se adeveri că luptele trec, dar actele rămân și că totul este pe hârtie. Ai acte, dări de seamă, note, toate se aranjează și se potrivesc în liniștea biroului după luptă și pentru un maestru excroc în scripte, ca Rădulescu, este o jucărie ca să scoată o basmă curată, din otreapa cea mai murdară și cea mai infectă.

Acestea sunt debuturile războinice ale lui Dumitru Rădulescu și încă odată insist și insist foarte mult, în perfectă cunoștință de cauză, că neajunsurile dela Sibiu, se datorește în mare parte, acestui om.

Aviz pentru viitor, celor chemați a crește ofițeri de Stat-Major, aceasta în general.

Aviz pentru viitor celor chemați a-l notă pe Rădulescu, aceasta în special, și a-l oprî în ascensiunea sa și periculoasă și nemeritată.

Dar să urmăim cu isprăvile ofițerului de Stat-Major.

Văzurăm cum din cauza lui Dumitru Rădulescu, un întreg corp de armată s'a pomenit încercuit și cu unica sa linie de retragere și de ravitaliere (defileul Turnu-Roșu) ocupată de inamic (Alpinii bavarezi).

Corpul I de Armată, rău informat de serviciul de informații al diviziei 23, care-și lăsase aripa stângă descoperită, ia măsurile cele mai priicioase, pentru a remedia ca dezastrul să nu fie complet, măsuri ce se pot rezuma în: locot.-colonelul Cantacuzino să împiedece și să respingă pe inamic dela gura defileului, partea Nordică, la Boița, Turnu-Roșu; colonelul Sava Dimitriu, să facă acelaș lucru în partea Sudică, la Râul Vadului. Căpitanul de Stat-Major Procopiescu (azi colonel), cu pericolul vieții sale, să transmită ordinul și să coordoneze operația în partea Sudică a defileului.

Armata I-a, aduce de pe Dunăre pe faimosul Praporgescu, pentru a se opune și a respinge pe inamicul ce invadase prin Nordul jud. Vâlcea.

Marele Cartier General în fine, pune în mișcare armata II-a prin Brașov—Făgăraș—Porumbacul, pentru a ataca pe inamic prin flanc.

Dacă toate acestea bune și ultime dispoziții, ar fi fost luate și executate cu 24 de ore mai de vreme, retragerea dela Sibiu se transformă

într'o mare victorie. Așa cum au fost executate, n'au făcut decât să ne scape de rușinea capitulării, unui întreg corp de armată.

Carevasăzică, un nebun (în specie, nepriceputul și fricosul Dumitru Rădulescu) svârle o piatră în puț și zece filozofi se căznesc s'o scoată.

Infrângerea pornește dela Rădulescu, care n'a luat măsuri elementare să-și asigure aripa stângă. Nimeni însă nu-l trage la răspundere, azi este general, brațul cel drept al d-lui Ministru de Răsboiu și pentru a-și acoperi crima, are, cum o spuneam mai sus, o odaie întreagă cu acte false și tichuite ce compun istoricul diviziei 23.

Acest istoric trebuie revizuit înainte de a se scrie istoria răsboiului, pentru că este un istoric mincinos, trebuie confruntat cu cele ce le scriu aici, cu istoricul Corpului I de Armată, cu cele scrise de generalii Culcer și Popovici, precum cele scrise de d-l profesor Kirîțescu, pentru că în istoricul oficial al răsboiului să nu ne pomenim cu vinovați cocoțați ca eroi și eroi adevărați devenind vinovați. Dacă după atâția ani nu se poate sancționa un șef de Stat-Major de divizie, culpabil ca Rădulescu, cel puțin cei în drept să-i reteze azi aripile, pentru ca sinistra glumă ce se petrece cu un așa rău element, să se isprăvească odată și să nu vedem ofițeri ce merită osânda, ajungând prin falșuri și minciuni, la grade nemeritate.

Din cauza măsurilor de mai sus ale corpului de armată, armatei și M. C. G., pe cari le-am arătat încercuirea, cum spuneam, este atenuată și Corpul I de Armată se poate retrage.

În această operație, Rădulescu se laudă mie că a făcut minuni de vitejie și că a scăpat în defileu întreaga artilerie și întregile convoiuri ale Corpului I de Armată.

Nu am fost acolo și când nu sunt sigur, nu am obiceiul, nici să contrazic măcar și pe urmă, pentru retragere, pentru fugă să admit ușor că Rădulescu a fost viteaz, dar, totuș, nu mă pot oprî a-mi face singur întrebarea: de ce n'a fost priceput și viteaz la mersul înainte și a fost viteaz la mersul înapoi?

Că a scăpat, cum spune dânsul, întreaga artilerie și convoiurile Corpului I de Armată, cred mai de grabă că este o invențiune a d-sale, căci iată două fapte precise: artileria și trăsurile diviziei 23, au fost angajate în defileu. Artileria și trăsurile diviziei 13-a, le-am văzut eu, pe toate, lângă Porcești, pe stânga Oltului, artilerie și trăsuri, ce toate au fost scăpate de inimosul colonel de artilerie Simion Marcovici. Această artilerie și aceste trăsuri angajate și ele pe defileu, sunt oprite de cele ale diviziei 23, părăsite de Rădulescu, cari la rândul lor erau oprite de o mitralieră inamică în poziție, strecurată în timpul luptelor ce le dădusem eu la Nord și colonelul Sava Dimitriu la Sud

și Simion Marcovici ia dispozițiuni, gonește pe inamic, pornește convoiul din cap, urmat de cel din coadă al diviziei 13-a și ajunge cu ele aproape intacte, la Căinenii de Vâlcea.

Rămâne ca viteazul Rădulescu, care pare-mi-se, s'a scăpat numai pe dânsul, să probeze laudele sale, dar, între Rădulescu și Simion Marcovici, nu fac ofensă celui de-al doilea să îndrăznesc măcar, să-l compar cu cel dintâiu.

Este aici nevoie și cer voie să revin asupra însărcinărilor ce mi s'a dat atunci, în această perioadă și să fiu iertat de cetitor, dacă voi vorbi de persoana mea. Am oroare de laude și reclamă, dar spre înțelegerea lucrurilor, trebuie să dau mai la vale, oarecari detalii, spre a se înțelege cum Rădulescu, bine cunoscut de mine și având, deci, această sabie a lui Damocles asupra lui, a recurs după războiul, pe lângă intrigi, reclamă, minciuni, excrocherii în scripte, spre a se menține și a ajunge unde a ajuns, a recurs zic la calomnii, încercând să execute prin organul d-lui Văitoianu, un atac preventiv, o diversiune, cari au declanșat acest potop de adevăruri din partea mea, declanșare, ce-mi dă prilejul pe de o parte să-l pun pe impostor la locul lui și pe de alta să încerc să împiedec pe viitor astfel de apucături în oștire, aceasta pentru binele scumpei noastre instituții.

Am spus că Rădulescu, în calitate de șef de Stat-Major, al diviziei 23, în timpul și către sfârșitul luptelor din jurul Sibiului, îmi risipise întregul regiment, pe întregul front divizionar.

În această situație, mă chiamă comandantul Corpului I de Armată și-mi spune: să destupi partea nordică a defileului Turnu-Roșu și să împiedeci pe alpinii bavarezi să-l reastupe. Am răspuns: Cu ce? n'am trupe! În mai puțin de 5 ore mi s'a adunat regimentul risipit de Rădulescu, dovadă de nediscutat că nu erà nevoie de această risipire.

Cu faimoșii grăniceri, ce dejă își căpătase un renume, am întreprins luptele zise, dela «Boița», lupte teribile, conduse personal de mine în linia I-a, lupte cari au permis Corpului I de Armată să se retragă (vezi broșura d-lui general Popovici paginile 32, 35, 38, 39) pentru ca în urmă, la locul zis «Coți», din proprie inițiativă (vezi broșura d-lui general Culcer paginile 103, 144, 153) și prin lupte înverșunate, odată ce permisesem strecurarea corpului de armată, să opresc urmărirea inamicului și avântul său de înaintare și invazie în țară.

Luptele dela «Boița», sunt după mine cele mai frumoase, cele mai grele și cu rezultatul practic cel mai pipăit, pe cari le-am condus în tot timpul războiului. Tocmai de aceste lupte, în neghiobia sa s'a legat Rădulescu, și aici rezidă monstruoșitatea ofițerului de geniu

mediocru, care din răsbunare calomniază pentrucă l'am instrumentat și dat în judecată în timp de rășboiu.

Nici azi nu înțeleg cum a putut Rădulescu și tagma să aleagă Boița ca subiect de atac în contra mea, pentrucă pentru Boița am fost decorat.

DECORARE

ORDINUL MILITAR «MIHAIU-VITEAZUL» CLASA III-a

«Monitorul Oficial» 148 din Duminecă 2 Octomvrie, anul 1916

Inaltul Decret No. 2990 din 1 Octomvrie 1916.

Locot.-colonel Cantacuzino Gheorghe, comandantul regimentului 1 Grănicari pentru bravura și vrednicia arătată pe câmpul de luptă.

Brevetul No. 12, anul 1916, luna Noemvrie ziua 1-a

Pentru Boița și luptele următoare la Coți am fost citat pe întreaga armată.

CITAȚIE

Publicată în «Monitorul Oficial» No. 149 din Marți 4 Octomvrie, anul 1916

INALT ORDIN DE ZI No. 9

din 1 Octomvrie 1916

În luptele ce s'au dat pe dealul Coți și în munții Oltului, s'au distins prin bravură și excelenta conducere a unităților, generalul Praporgescu David și locot.-colonelul Cantacuzino Gheorghe.

Acești ofițeri au susținut prin exemple de bravură personală, curajul trupelor de sub comanda lor, contribuind astfel a respinge totdeauna atacurile crâncene ale vrăjmașului.

Generalul Praporgescu David moare vitejește pe câmpul de luptă în primele rânduri, iar locot.-colonel Cantacuzino Gheorghe este rănit.

Dată astăzi 1 Octomvrie 1916 la Marele Cartier General.

(ss) FERDINAND

După rășboiu, toate intrigile le-a făcut Rădulescu ca să-și dea aere de fost luptător, până și decorația Mihaiu-Viteazul care a furat-o în mod netăgăduit, după cum se va vedea la capitoul respectiv, dar, un singur lucru n'a putut căpăta, este o citație pe întreaga

armată și de sigur că azi regretă că nu s'a învârtit pentru a avea și această formalitate îndeplinită.

Dar, să urmăim, tot cu privire la Boița, pentru care am fost avansat în mod special, conform cu legea de înaintare a câmpului de luptă și aceasta publicat în «Monitorul Oficial» No. 161 din 18 (31) Octombrie 1916.

Și în fine tot pentru Boița mi se dă ca simplu locot.-colonel comandă de brigadă.

Ordin de z' No. 47 din 12 Octombrie 1916

Pe baza ordinului telegrafic al Armatei I-a No. 3652, colonelul Dimitriu Sava, comandantul brigăzii 3 infanterie, fiind numit provizoriu comandant al diviziei 1-a:

Ordon

Locot.-colonelul Cantacuzino Gheorghe, comandantul regimentului 1 Grăniceri se numește comandant al brigăzii 3 infanterie, iar în locul său se numește maiorul Dimitriu Nicolae.

*Comandantul corpului I armată
(ss) General PETALA*

*p. Șef de Stat-Major
(ss) Colonel TOMA POPESCU*

Ași fi înțeles întrucâtva pentru luptele zise dela Cornățelul, date tot în jurul Sibiiului, unde indus în eroare de comandantul vârfului avant-gărzii și de comandantul avant-gărzii, pentru care fapt am făcut acestui comandant de vârf plângere de dare în judecată și a fost condamnat la moarte în contumacie, așa fi înțeles zic, să mă atace pe această chestie, căci inducerea în eroare a produs oarecare zăpăceală în regiment, fără însă nici un neajuns, dar oricum, ca și la Oituz, la Sticlărie, unde am fost silit, în contra voinții mele, lucru cunoscut de ofițerii brigăzii de grăniceri și de ofițerii unui întreg regiment de cavalerie, cari au auzit opunerile mele la telefon, am fost silit zic, să prăpădesc trupa la Sticlărie. Aceste două operațiuni dând loc, cel puțin, la discuțiuni, putea să fie pentru calomniatori, un început de început de atac în contra mea. La Boița însă n'au cel puțin nici acest început de rațiune de a fi.

Calomniatorii n'au făcut decât să calce disciplina ceea ce este foarte rău și spre îndreptare în viitor, este bine să le arăt păcătoasele și neputincioasele lor încercări.

Cer iertare încă odată cetitorului, pentru că am fost silit să vorbesc aci de persoana mea, ca să arăt că, pe lângă defectele de nepricepere, intriga, minciuna, lauda de sine, excocherie în scripte, Rădulescu îl mai are și pe acela de calomniator al șefului său și aceasta din răsunare și ca măsură preventivă ca să nu fie demascată și oprită de mine în ascensiunea sa nemeritată.

Aceste zise, să mergem înainte cu descrierea activității geamgiului brevetat.

După luptele dela Boița, cari au permis corpului I armată să se retragă în quasi-regulă, m'am oprit din proprie inițiativă pe o poziție cunoscută de mine, la locul zis «Coți» pentru a continua ca și la Boița să mă opun urmării inamicului și a invaziei sale în țară.

Doi ani de zile în timpul neutralității, îl învățasem pe Rădulescu și aceasta când binevoia să lase cancelaria corpului de grăniceri și să vie la batalionul său, îl învățasem și dacă vreți învățase cu mine, importanța acestei poziții, care este cheia Olteniei și pivotul de manevră a unei armate ce se retrage din Oltenia pentru a se reorganiza, a lupta și a rezista cu Oltul în față, adică, pe malul stâng al acestui râu. Cu alte cuvinte întocmai cazul ce se prezintă nouă în toamna anului 1916.

Ei bine! inițiativei mele foarte firească, căci studiasem doi ani de zile acest lucru și mărginit să fi fost, tot așa fi înțeles. Rădulescu, șeful de stat-major al diviziei 23, care trebuia să fie prin urmare, inițiat ca și mine, în aceleași vederi, chiamă desperat trupele dela «Coți», împiedecă pe cele cari la apelul meu se dirijau spre mine pe creasta vechii frontiere, pentru ca cu toții să ne retragem dincolo de Titești, deci cel puțin 40 kilometri de regiunea muntoasă, ușor de apărat, pierdută fără lupte!

Rădulescu o să spuie că așa era ordinul. Dar, acelaș ordin îl aveam și eu, dar, inițiativa pentru ce este făcută? nu ca s'o întrebuințeze acei ce cunosc o situație? or, comandantul diviziei, acel al corpului de armată, toți comandanții la un loc, nimeni absolut nimeni nu știau și nu cunoșteau ceea ce știu și cunoștea Rădulescu, grănicerii și eu, pentru că toate călătoriile de stat-major din timp de pace se rezumau în plimbări prin șesuri și văi, ca poziția dela Titești sau vechile tabie turcești, dela Căineni. Prin munți nimenea nu pusese piciorul pentru că este greu de mers și că strategii noștri visează lupte mari și ușoare în câmpie.

Într'adevăr, ca ce era să se obosească d-nii dela Școala de Răsboiu, à la Rădulescu, în munții anevoioși, când călătoriile de stat-major și școală propriu zis, a perfectului geamgiu și viitor brevetat, nu sunt

făcute decât pentru a reuși la examene dătătoare de drepturi nemeritate și nicidecum pentru a aplică în luptă, tactica la teren, în cazul nostru, salvatoare pentru țară.

Din ziua aceasta, pentru mine, Rădulescu a fost clasificat și dacă eram nedumerit în luptele din jurul Sibiului, la «Coți» am văzut cu ce om am a face, adică cu un farsor, un nepriceput și maicuseamă un laș, căci, să se știe: toate actele acestui om în lupte, sunt cărmite de frica răspunderii, de frica pericolului. Rămânând la «Coți» în munți (2000 metri altitudine), se putea salvă situația, eră însă greu și periculos și nu convenia lui Rădulescu să riște să fie trimis acolo, dacă cinstit s'ar fi opus ordinelor șefilor, cari preconizau retragerea.

Unde însă conduita acestui om, întrece marginile bunului simț, este la trimiterea batalionului 5 vânători să atace Bulzul, un munte inaccesibil, în poziția în care ne aflam.

Bulzul pe hartă (Calca Bilciului) este un vârf deasupra Oltului, la circa 2000 metri altitudine, la care nu se poate ajunge în situația inițială deatunci, decât pe un loc fără potecă, în muchia de cuțit, cu prăpastie în dreapta și în stânga, unde, în timp de pace eră să cadă Rădulescu, adus de mine tocmai ca să cunoască.

Deci, știă prea bine că nu se poate ataca. Comandantul diviziei 23, comandantul corpului I de armată, n'aveau de unde să cunoască aceste detalii importante, cari le cunoșteă numai Rădulescu, eu și maiorul N. Dumitriu, care ca fost grănicer în acele locuri, ne inițiasse pe toți.

Atunci cum de nu s'a opus ca șef de stat-major la un lucru și stupid și criminal?

Când am aflat de aceasta (prin ordinul diviziei 23, No. 83, din satul Grăblești din ziua 23. 9. 916, oră 10,35), de sus dela «Coți», m'am opus, m'am rugat, am înjurat la telefon, am trimis curier special la corpul de armată, dar, fiind 40 kilometri până la comandamente, curierul n'ajuns la vreme, atacul s'a declanșat, vânătorii au murit de prisos și Rădulescu a stat la 14 kilometri înapoi la Grăblești, fără să i se închege sângele în vine de crima ce o comitea. Sângele vânătorilor morți de prisos la atacul Bulzului, strigă răsbunare și cred că singură această faptă a lui Rădulescu ar fi deajuns ca să fie depărtat chiar și azi, din oștire.

La rapoartele mele sosite târziu, cu toate că le trimisesem cum auzisem crima ce se comite cu vânătorii pe Bulzul, generalul Praporgescu îmi răspunde cum răspunde un ostaș. Las loc acestor rânduiri pline de durere:

No... (fără număr)

Locul de plecare: Brezoiu

Data: 24, ora 8 p. m.

Comandantul Corpului I de Armată

către

Comand. locot.-colonel Cantacuzino

La Coți

Am primit comunicatul d-tale privitor la demonstrația de ieri 23. IX, care s'a făcut și contra vederilor mele. O demonstrație ca să reușească trebuie făcută *în stil mare*, cu trupe numeroase și artilerie multă, ceea ce nu avem și nu putem să avem noi.

Rezultatul obținut îl prevedeam și deplâng pe cei căzuți și scoși din serviciu.

Azi, venind aici d-l general Culcer, m'am rugat să nu ne mai dea asemenea însărcinări penibile și am rămas foarte mulțumit că și d-sa eră de aceeaș părere cu noi. Pe urmă primind și comunicatul d-tale, l-am arătat d-lui general care l-a luat cu d-sa pentru a-l arăta M. S. Regelui, unde pleacă astăseară. Cred că de acum nu ne va mai da să întreprindem operațiuni negative. Mi-a raportat divizia d-tale (23) că nu mai trimite Batalionul 5 Vânători, fiind prins pe muntele Bulzul și că pentru moment nu mai au alte trupe.

D-l general Culcer îți aduce numai elogii, lucru care-mi umple inima de mare bucurie fiindcă și se recunoaște meritele ostășești pe cari eu le apreciam cu mulți ani înainte de războiu.

Sunt și eu mulțumit că d-l general Culcer a găsit că dispozițiunile mele sunt bine luate

Al d-tale camarad de războiu, care-ți dorește pe lângă sănătate numai izbândă.

(ss) *General PRAPORGESCU*

De remarcat că acest ordin-scrisoare este scris pe carnet de campanie, cu cerneală, în întregime de mâna eroului ce a fost David Praporgescu, și, mă întreb și se întrebă orișicine, dacă Praporgescu eră în contra acestei nebunii a trimerii vânătorilor pe Bulzul, pentru considerente în linii generale, dacă și Culcer eră de aceeaș părere și dacă venia și fireasca intervenire a lui Rădulescu, care trebuia să vie, căci el cunoștea detaliile și imposibilitatea, așa este că nu se comitea crima?

Dar, în fine ca să se vadă în ce hal eră comandamentul diviziei 23, las loc ordinului dat mie de neuitatul Praporgescu:

No. 34

Locul de plecare: Brezoiu

Data: 22. IX. 16, ora 11,45 p. m.

Comandantul Corpului I Armată

către

Locot.-colonel Cantacuzino

La Grăblești

În vedere că lucrările după dealurile Pleșu și Coți au fost executate sub conducerea d-voastră directă și în vedere că organizarea sistemului de re-

zistență în această zonă, este făcut în condițiuni destul de bune de d-voastră, vă însărcinez cu conducerea directă a serviciului, oricari ar fi trupele destinate pentru paza acestei zone.

Dacă comandanții acelor trupe, vor fi superiori în grad d-voastră, le veți supune măsurile pe cari le credeți d-voastră că trebuiesc luate și le veți arăta că aveți ordinul de a conduce d-voastră direct organizarea serviciului pe a d-voastră răspundere.

p. Comand. Corpului I Armată
(ss) *General PRAPORGESCU*

Ordinul de mai sus a fost dat de generalul Praporgescu din cauza incapacității vădite a comandamentului diviziei 23, căci conform cu litera și spiritul acestui ordin, mi se dă mie simplu locot.-colonel, comanda efectivă a acestei divizii, iar, Rădulescu cu sediul comandamentului la 20 km. înapoi de linia de luptă, la Boișoara, nu este în stare, cel puțin, să aplice ce a învățat în Școala de Răsboiu și cu mine în timpul neutralității, în acest sector, spre a feri comandamentul său de ordinele de atac negative, ca acel al vânătorilor, sau iarăși cel puțin, organizarea serviciilor dinapoi și mă lasă la 2000 metri altitudine ca și în luptele din jurul Sibiului, fără cele necesare.

Soldații mei din infanterie, în viforul cel mai cumplit, nemâncați erau în bluze și am pierdut sute de oameni, găsiți de mine sărmanii, înghețați morți în poziția culcată de ochire. Grănicerii gospodăriți mai cu îngrijire, au fost mai bine tratați.

Și ar fi fost așa de ușor comandamentului diviziei, cu atâtea organe leneșe, jandarmi pedestri, jandarmi rurali, legături de tot soiul să rechiziționeze de prin satele din văi unde eră cald, câteva sute de cojoace și câteva sute de zeghe, cari le-ași fi împărțit, cel puțin, la posturile de observație de pe creastă. Dar, ce-i pasă lui Rădulescu, el eră la adăpostul de gloanțe, de intemperii și acuma pe deasupra și de răspundere, de când aveam conducerea luptelor.

Vă întreb atunci, când am fost rănit alături de neuitatul general Praporgescu, omorât pe loc și am fost evacuat la București, patrioticește vorbind, ce trebuia să răspund primului Ministru Ion I. Brătianu, care mă întrebă cui se datorește atâtea neajunsuri, vă întreb, rău am făcut când am spus că se datorește comandamentului diviziei 23? arătând că generalul Castriș, om cinstit și curajos, căci am fost silit în mai multe rânduri să-i reamintesc că nu este locul lui în gloanțe, nu este ajutat de șeful lui de Stat-Major, care hotărât îl induce în eroare.

Dacă s'a luat comanda generalului, trebuia de sigur îndepărtat șeful de Stat-Major, cauza tuturor neajunsurilor, or, aceasta nu s'a făcut și când invitat de generalul Petala, prin telegrama ce o dau aci:

Locot.-colonel Cantacuzino
Comandantul Regimentului 1 Grăniceri

București

Și corpul de armată și «Coți» te reclamă sănătos și bun de luptă.

Comandantul Corp. I Arm.
(ss) General PETALA

m'am întors la luptă, nevindecat, am găsit la divizia 23 pe colonelul Moșoiu, om de acțiune ce contrar generalului Castriș, luase orice activitate din mâna lui Rădulescu, care bucuros a fi lăsat în pace, arborase tichia de bucătar și ne trimetea regulat mâncare la postul de comandă în luptă, lui Moșoiu și mie, schimbând această frumoasă meserie cu aceea de domnișoară la telefonul diviziei.

Așa a isprăvit Rădulescu șefia lui de Stat-Major, fără a se gândi un moment să-și răscumpere printr'un sacrificiu al persoanei sale, atâtea și atâtea nerușinări, răscumpărare de care dealtmintrelea n'a avut nevoie, deoarece, cu documente false, intrigi și lingușiri, cu cari a dovedit că din nenorocire luptele trec dar documentele rămân, îl vedem azi general, cu ordinul «Mihaiu-Viteazul» pe piept, atotputernic în Minister și aranjat și plasat, în mod ilegal, la corpul grănicerilor unde s'a întors.

De ce, cel puțin atunci, n'a făcut ca inimosul Marcel Olteanu, ce, ca șef de Stat-Major al corpului I armată, se împărția în toate părțile și eră mai mult în luptă decât în biuroul său? De ce n'a făcut ca acest om simțitor, care după trecerea noastră înapoi în retragere peste Carpați și când s'a schimbat comandantul corpului său de armată, s'a dus el, cavalerist ca un simplu infanterist, în luptele cele mai teribile, în munții Argeșului? De ce? Pentru că generalul Olteanu Marcel, este un om și Rădulescu o lichea.

În mai multe rânduri spuseseam lui Moșoiu, fie pentru o recunoaștere de detalii și delicată, fie pentru o operație specială, de ce nu trimite pe Rădulescu, șeful său de Stat-Major? Viteazul ostaș ce este Moșoiu mi-a răspuns totdeauna printr'o semnificativă ridicare de umeri.

În fine, bolnav prăpădit, la Clocoticiul din județul Argeș, Nord de linia Jiblea-Curtea de Argeș, am fost evacuat.

Divizia 23 cu Rădulescu n'a mai avut operații serioase, căci s'a retras la Ploești pentru refacere.

Acestea sunt isprăvile geamgiului brevetat, ca șef de Stat-Major la o divizie.

De sigur că și-a dat seama că, mai curând sau mai târziu, la un comandament așa de mare ca acel al unei divizii, nulitatea lui o să

începă a sări în ochi și oricât ar face intrigi și ar falsifica adevărul, o să se vadă odată că a fost și este numai părtaș la operații negative și înfrângeri ca acea din jurul Sibiului și că deci trebuie absolut să nu mai întreprindă meseria de ofițer de Stat-Major.

Dar, la trupă ca maior cu un batalion, este în foc, în plină luptă oricât de departe ar sta și atunci, cum a ajuns din, circa Noembrie 1916 sau Ianuarie 1917 până în Aprilie tot 1917, să se facă locot.-colonel și Colonel, cetitorul să-mi permită să-i spui, că față de așa ceva, după așa fapte și așa trecut, stau literalmente, ca vițelul la poarta nouă.

Secretul, cred că rezidă în fapta că din timpul neutralității, la corpul grănicerilor, Rădulescu împreună cu o mică tagmă de nemernici, a știut să inducă în eroare pe d-l general Râmniceanu, această eroare a persistat și în timpul războiului, și, după căderea Bucureștilui, la Iași, toată activitatea lui Rădulescu n'a fost îndreptată decât în jurul persoanei d-lui general Râmniceanu, care atotputernic, i-a dat în mod cinstit, crezând că face bine, prețiosul concurs pentru a căpăta două grade în câteva luni, când merită osânda cea mai grea.

În fine, așa oameni, devin interesați din cauza forței lor și dibăciei lor de a se insinua, și dacă n'ar fi necazul ce te cuprinde în fața nedreptății și mai cu seamă pericolul că așa oameni să ajungă sus, de sigur că aceste abilități, ar fi întrucâtva demne de admirat.

Odată colonel sau comandant de regiment pericolul focului și acela de a fi chiar în luptă ca comandant de batalion, se depărtează și atunci, în capitolul viitor o să vedem pe fostul fals ofițer de Stat-Major, în pielea ofițerului de trupă, tot așa de nul, dar și mai dibaciu în a se sluji de circumstanțe.

IV

UNDE DUMITRU RĂDULESCU INTREPRINDE O OFENSIVĂ PREVENTIVĂ ȘI URZEȘTE IMPREUNĂ CU O TAGMĂ, O INFIMĂ MINORITATE, INTRIGI ȘI CALOMNII ÎN CONTRA ȘEFILOR, PENTRU A SE RĂSBUNA ȘI A NU-ȘI VEDEA ATACATĂ ASCENSIUNEA NEMERITATĂ. ACELAȘ CA COMANDANT DE REGIMENT. ACELAȘ FALSIFICĂ RECOMPENSE ȘI PROPUNERI LA AVANSĂRI. ACELAȘ TICLUIEȘTE DEPOZIȚII FALSE ȘI DOSARE MINCINOASE

Pentru ca cetitorul să înțeleagă, trebuie să reamintesc că în timpul neutralității, la corpul grănicerilor, Dumitru Rădulescu, împreună cu câțiva ofițeri ce compun tagma de care vorbesc, acaparaseră toate roadele acestui comandament, pentru a trăi bine.

La declararea războiului, fiecare se aranjează și se ambuschează. Rădulescu la divizia 23, alții la corpul sedentar al grănicerilor, alții la serviciul de pază al frontierelor ce nu mai existau, alții la inspectoratul și comandamentul de grăniceri, create în pripă, pentru ei, alții, în fine, prin alte părți.

Toată strădania acestei tagme a fost să desființeze brigada de luptă a grănicerilor, alcătuită din cele două regimente de luptă, atunci existente, pentru ca să nu aibă a fi îmbrigadați, în această unitate, la cari noi majoritatea, ce nu eram din tagmă, lucrasem a o face eminentemente combativă.

Și atunci această brigadă care era susceptibilă să se mărească cu retragerea succesivă a grănicerilor a căror granițe urma să fie transformate în front de luptă și care grăniți deci, nu aveau nevoie de grăniceri, această brigadă zic, a avut regimamentele sale, despărțite și chiar batalioane împrăștiate, în loc să formeze rezerva firească a armatei române, într'un comandament de grăniceri de luptă, căreia i s'ar fi dat artilerie și cavalerie și pentru care ar fi necesitat ca ofițerii din grăniceri să rămână ca luptători, spre a încadra această unitate, în loc să fie împrăștiați și ambuscați cum s'a împrăștiat și s'a ambuscat tagma, o minoritate puțin recomandabilă, la cele patru puncte cardinale.

În perioada a doua, de care ne ocupăm aci, în Moldova și la refacerea oștirii și a brigăzii de grăniceri, a cărei comandă mi se făcuse cînstea a mi se da, s'a ivit acelaș proces.

Ofițerii mei de grăniceri, luptători, răniți, schilozi, obosiți, îmi cereau cu insistență ca tagma minoritară a ambuscaților, să fie adusă și ea la luptă și ei glorioșii schilozi, să mai treacă și aceasta cu drept cuvânt, la repaus.

O minte dreaptă putea refuza acest lucru? Cred că nu și în ceeace mă privește, am avut totdeauna o aversiune pronunțată pentru protejații, farsorii, ambuscații, sinecuriștii și reclamații ca Rădulescu și tagma lui. Am cerut deci ca tagma să vie la front și am lucrat în acest sens.

Atunci tagma care mă avea pe mine drept gogoriță lor și se temeau ca de dracu să nu-i aducă în luptă, au reacționat.

Atunci Rădulescu a priceput (și a priceput strâmb) că este momentul să lucreze în contra celui mai mare pericol al său, adică în contra mea, care-i cunosc și sunt poate înclinat a-i da pe față activitatea sa nefastă.

Cu toții la un loc, tagma cu Rădulescu și Rădulescu cu tagma, s'au slujit de francheta mea bruscă și chiar violentă uneori pentru a mă depărta de generalul Theodor Râmniceanu (șeful casei regale și atotputernic, atât la M. C. G. cât și la Minister) și prin intrigi bine întreținute au știut să-și atragă ca și în timp de pace acest factor important, de partea lor, pe când eu n'am avut darul și nici nu m'am gândit la așa ceva, crezând că fac bine că nu întrebuițez mijloacele tagmei, dar, cel puțin trebuia să țin contact cu d-l general Râmniceanu și recunosc că foarte rău am făcut că n'am ținut acest contact căci cu d-sa, cînstit cum îl știu, desigur că amândoi am fi pus la rezon pe impostorii, iar azi d-l general Râmniceanu poate prea bine să-mi spue: bine d-le, acum îmi spui și scrii toate acestea, de ce nu m'ai pus la curent atunci?

Dacă așa ași fi făcut atunci, azi Rădulescu nu ar fi general și toate lichelele din tagmă n'ar fi avansați, decorați și așezați la locuri bune, pe când adevărații luptători ce s'au jertfit, sunt azi oropsiți și nerecompensați.

Rădulescu cu tagma începe prin a insinua că am distrus drapelul regimentului I de grăniceri pe ascuns și că l'am dres tot pe ascuns, fără autorizarea Regală!?

În situația din luptele de pe Valea Oltului, la Turnu-Roșu, încercuți din toate părțile, am făcut ce ar fi făcut orice ostaș. Am rupt bățul drapelului păstrând sfânta pânză cu care am încins pe dedesubt pe caporalul meu de legătură ca s'o scape.

Cine nu știe că în istoria războaielor, ofițerii cu lacrimile în ochi sunt datori să facă așa ceva, ca să scape drapelul de a cădea în mâinile inamicului? La refacere însă, pentru solemnități în brigadă, căci regimentul 2 grăniceri pierduse de tot drapelul la Turtucaia, am dat ordin să se facă acel al regimentul 1 cu aceeaș pânză dată de M. S. Regele.

Tagma și cu Rădulescu din comandamentul meu, fac caz de aceasta, sesizează confidențial, peste capul meu, pe d-l general Râmnicăeanu, de crimă de Les Majeste, făptuită de mine!! toate aceste inventate de Rădulescu și de tagmă ca să urmeze o serie de cercetări secrete, cercetări dezaprobrate de M. C. G. ce-mi ordonă cu No. 9104 din 22.6.917 să iau măsuri în contra vinovaților. Rădulescu și tagma urmăreau ca prin acte false, d-l general Râmnicăeanu, să-i scape de mine și să nu intre în foc.

Nu toți au reușit în combinațiile lor, pe unii i-am adus în front, pe alții nu, Rădulescu însă și-a făcut treburile, a indus în eroare pe d-l general Râmnicăeanu, m'a dat pe mine la o parte, acumulând în contra mea acte false, cu care credeă că se poate apăra de eventuala mea dare pe față a activității sale; a căpătat două grade în scurt timp, s'a afirmat în mod mincinos ca luptător și ca ofițer distins și după războiu a căpătat în mod fraudulos ordinul «Mihaiu-Viteazul», s'a așezat la Direcția Personalului din Minister, unde iarăș și-a făcut treburile și unde și-a cusut singur galoane de general și azi în fine se crede asigurat că nimenea nu-l va putea da jos după piedestalul său de infamii.

S'a înșelat că azi are să-l cunoască toată lumea.

Concomitent cu toate intrigile de cari vorbesc mai sus, principalul pentru Rădulescu eră ca, deoarece făcuse fiasco ca ofițer de Stat Major, să încerce acum să se refacă ca ofițer de trupă și de aceea, prin puternicul sprijin al d-lui general Râmnicăeanu, caută să capete galoane pentru a nu fi în rizicul de a comanda batalion, ceea ce este periculos. Ca comandant de regiment și cu postul de comandă la prudente depărtări, cum a fost întotdeauna, va putea spune că a fost luptător, fără a-și riscă pielea. Dar, lui Rădulescu îi mai trebuie și regiment bun și dacă se poate peste dorința mea, unul de grăniceri, unde se va întâlni iarăș cu iubita lui tagmă și unde va ști să profite de protecția d-lui general Râmnicăeanu, care pentru a le face pe plac și lui Rădulescu și tagmei, cu toate că e șeful Casei Regale, cu însărcinări speciale la M. C. G. și Minister a mai luat și comanda ștersului corp de grăniceri de atunci și de pace pentru a putea indirect să mă împiedece să instrumentez tagma.

Doriă Rădulescu un regiment bun, pentru că un șef nepriceput ca el, cu un regiment bun este ca un șofer prost cu un automobil

bun, mașina merge și conducătorul mașinei sau regimentului, în cazul nostru culege toate laurile, pe când cu un regiment rău, sau un automobil prost, chiar un comandant bun și un mecanic ireproșabil, pot avea dezagrame și lumea să creadă că sunt ei de vină, dacă regimentul sau mașina a mers prost.

Când cerea Rădulescu un regiment de grăniceri, știă prea bine ce face, știă prea bine că se va ridica pe jertfa acestor eroi anonimi ce se cheamă grăniceri, a căror faimoasă vitejie a trecut peste graniță și a căror îndârjire a făcut pe generalul Falkenhayn, în luptele de pe Olt să dea ordinul circular următor, trupelor sale, ordin găsit de noi și văzut de mine pe morții lor: «Să vă feriți de trupele dușmane cu verde comandate de un colonel mic cu barbă».

Trupele vizate în acest ordin erau trupele gloriosului regiment 1 de grăniceri, iar colonelul eram eu, care mi-am ridicat prestigiul pe umerii solizi ai iubiților mei soldați. Treaba altora să spue dacă am fost la înălțimea trupei ce aveam onoarea a comanda, dar, este imperios treaba mea însă ca față de istorie să demasc pe impostorul Rădulescu, care n'a fost la înălțimea faimosului regiment 2 de grăniceri pe care a avut norocul (fără onoare) a-l comanda.

Această frumoasă unitate a fost refăcută și instruită de maiorul Dragu Buricescu, cu o pleiadă de ofițeri, în fața căreia mă plec până la pământ.

Acest instrument, ceasornic, conglomerat de cinste, de glorie și de curaj, eră făcut numai pe calapodul izbândeii și o uscătură în spicurile frumoase, fie, această uscătură chiar și comandant, numai prin faptul că s'a umbrat la drapelul acestui glorios regiment, poate trăi din renumele sfânt creându-și o fală uzurpată? Credem că nu. Totuș, aceasta a fost ținta lui Rădulescu.

Când a luat comanda regimentului 2 de grăniceri, regimentul se află pe frontul de luptă al Carpaților moldoveni și cum am spus-o mai sus, această glorioasă unitate, eră refăcută, gospodărită, instruită și comandată de maiorul Buricescu, împreună cu faimoșii lui ofițeri.

Rădulescu care a știut să scape de urgența răspunderii dezastrului unei întregi divizii, cu atât mai mult a fost pentru dânsul o jucărie să speculeze în folosul său exclusiv, o trupă foarte bună, admirabil instruită și comandată de alții.

Iși așează deci postul de comandă la prudentă depărtare și foarte bine adăpostit. Batalioanele viteze de grăniceri își fac datoria ca ceasornicul. Buricescu merge pe linia de foc, coordonează ce are de coordonat, iar Rădulescu nemișcat și bine ascuns, recepționează evenimentele de luptă la un telefon, ca să le redea în folosul său la alt telefon în legătură cu comandamentul.

Nu ia parte la nici o luptă, nu se află nici un moment în pericolul vreunui glonț, dar beneficiază în urma luptei și după rapoartele telefonice, meșteșugit transmise, beneficiază zic, prin rapoarte scrise și dări de seamă, de întreaga pricepere și vitejie a subalternilor, cărora cum vom vedea mai la vale, le refuză recompense ce le meritau, pentru a le da tagmei lui.

De pe frontul munților moldoveni din Vrancea, Rădulescu vine cu regimentul 2 grăniceri în refacere la Stănileşti, lângă Huși, unde aveam eu sediul brigăzii.

În acest timp a urmat cu intrigile de cari vorbiam mai sus și afară că nu aveă nici o pricepere în a instrui trupa pe care n'a instruit-o niciodată, nu aveă nici vreme, că-i eră toată luată cu rapoarte mincinoase, dări de seamă false și un noian de scripte, pentru reclama lui personală.

De așa fel de îndeletnicire aveă vreme, căci regimentul eră solid condus de Buricescu, cu ofițerii lui și este drept să menționez aci, pe căpitanul francez atașat la acest regiment, Henri Robin, ce, pe lângă dragostea ce a știut s'o capete printre toți ofițerii, a mai știut să ne arate un curaj împărechiat cu o pricepere și o știință uimitoare.

În timpul acestei refaceri, și înainte de acțiunea noastră din vara anului 1917, am fost nevoit să mă ocup deaproape de aducerea ambușăților din grăniceri la trupă pentru că eră din parte-mi o datorie morală, să fac dreptate și să nu las cererea întregului corp ofițeresc, luptător, nerezolvată, lucru care i-ar fi desgustat, descurajat și demoralizat.

Deci, ambușății la luptă, în locul numărului egal de istoviți ce urmă să treacă în locul ambușăților.

Ca să dau o idee de ceeace puteă inventa mintea tagmei odioase, voiu spune că înapoia frontului Armatei a II-a, pe la poalele munților moldoveni, eră o perdeă de plutoane de grăniceri, care nu făcă altceva decât că puseseră acolo de mămăligă, pitulați, furișați, cu singura grije de a trăi uitați și lăsați în pace, ocrotiți de un comandament, care le mențineă rușinoasa existență, pentru ca el, acest comandament o și mai rușinoasă sinecură, să aibă, cel puțin, un început de rațiune de a fi. Acelaș lucru pe Prut, unde serviciul de frontieră se rezumă la un serviciu aproape inexistent de raporturi între noi și aliații deatunci, Rușii.

La această rușine se mai adăugă faimoasele părți sedentare ce căută a-și înclina dependența, tot dela serviciul de pază, dela serviciul pe care-l descriu mai sus, în loc să aparțin și să depindă, cum eră drept și logic, trupelor lor combatante.

Rădulescu împreună cu tagma, așa de departe au împins intrigile lor, ca să poată domina situația în timpul acelei refaceri, încât, cum

am mai spus-o mai sus, au convins pe d-l general Râmniceanu, șeful casei regale și cu atâtea însărcinări, atât la M. C. G. cât și la Minister, mai cu seamă cu privire la avansări și decorări, l-au convins zic, să reia ridicolul comandament al Corpului Grănicerilor de pază (de pace), pe când eu comandam grănicerii de luptă.

Atunci toate măsurile ce le-am luat și vream să le iau, în contra ambuscaților, ca colonelul Theodorescu Zamfir, spre pildă, sau în contra necinstiților și ambuscații dela partea sedentară, erau contracarate de Rădulescu cu tagma, prin d-l general Râmniceanu, indus în eroare.

Pe unii ambuscați i-am adus în foc, pe alții cum a fost Theodorescu Zamfir, bunul prieten al lui Rădulescu, mi-a fost imposibil. În zadar d-l intendent colonel Alexandru Sadoveanu înfierează prin rapoartele referate No. 23 din 14 Maiu 1917 și No. 35 din 17 Iunie 1917, pe necinstiți, tagma face atmosferă în jurul afacerii, care este mușamalizată și deabia dobândesc cu mare greutate mutarea căpitanului Popescu.

Cu toate acestea, cu tot cortegiul acesta de murdării, gândul meu eră că o să intrăm în luptă, că marea majoritate a corpului ofițeresc ce aveam a comandă, eră un corp de elită ce putea rivaliza cu orice corp de elită din orice armată și că pentru o infimă minoritate, de care nu mă puteam scăpa, nu puteam în preajma marelui sacrificiu să privesc lucrurile cu dușmănie. Am tras deci cu buretele pe tot trecutul suspect din timpul refacerii, pentru a merge la luptă. Am încurajat și pe cei buni cari nu aveau nevoie și pe cei răi cari aveau nevoie. N'am sancționat căci doar mergeam la moarte și la izbândă și am dat tuturor, deci și lui Rădulescu, note bune.

Nu se merge la luptă certat, cum nu se merge la împărțășanie, fără a te împacă, trebuie să uiți, Rădulescu însă, împreună cu tagma și cu generalul Râmniceanu, întreținut în mod dibaciu în eroare, n'au uitat.

Căpătaseră note bune ce în loc de imbold la datorie trebuiau să le slujească de paravan. Unii capătă chiar în luptă din parte-mi și la telefon și în scris laude pentru a le excita un curaj dubios. Odată în posesia acestor dovezi s'au eschivat, au fugit dela luptă și în urmă s'au prefăcut că sunt nebuni.

În lupte, acești farsori ai corpului de grăniceri din timp de pace, în cap cu Rădulescu, s'au aranjat și aci cum au putut: unii s'au pitulat de bună seamă, cum arăt mai sus, alții au fost totdeauna în linia a 2-a. Rădulescu și-a așezat diferitele posturi de comandă la așa îndepărtare de linia de luptă, încât corpul 4 de armată, îmi face din cauza acestui fricos cele mai severe observațiuni cu ordinele 4166 din 4/VIII/917, 4167 din 4/8/917, 4264 din 7/8/917 și 4328

din 9/8/917. Observat de mine, își permite reflecțiuni deplasate și în contra obiceiului meu și mai cu seamă în plină luptă, pentru a curmă cu aceste apucături, a trebuit să pronunț pedeapsa dată cu No. 91 din 20/8/917, raportată M. C. G., cu No. 92 din 20/9/917.

Dar admirabila trupă și glorioșii ofițeri, condusă de maiorul Buricescu Dragu, cu sau fără Rădulescu, cu sau fără jalnica și din fericire mica tagmă de fricoși, face minuni de vitejie și în această a doua perioadă de luptă și în zona Oituzului—Tg.-Ocna, adaugă la laurii neperitori dela Sibiiu, Valea Oltului, Boița, Coți, Muntele Mormântul, Cărbunaru, Spinii, Turtucaia, Vrancea, etc., etc., din perioadele celorlalte, renumele necontestat al grănicerilor de luptă.

După războiul, însă, mulți voinici se arată și Rădulescu n'a venit în preajma luptei ca să nu profite cât de mult, căci doar deaceia și-a ales instrumentul perfect, ce era regimentul 2 de grăniceri. Atunci ca și în ipostasa șefului de Stat-Major dela divizia 23, ofițerul de trupă acuma, reeditează scripte false, dări de seamă mincinoase prin faptul că se asociază, el trogloditul, ca intim colaborator la vitejiile vitejilor grăniceri. Pe lângă ei trăește și el, dar, tot nu este deajuns și trebuie consfințită în mod oficial această imundă asociare ca să reiasă și el și tagma lui și atunci are tristul curaj (după luptă are toată îndrăznelile) a lăsa în umbră pe adevărații viteji și a propune la recompense și la decorări tagma de păcătoși ca și dânsul, pe care o susține și care-l susțin.

Și atunci, vedem anomalia că cei păcătoși în cap cu Rădulescu sunt decorați cu ordinul «Mihaiu Viteazul» și un Buricescu Dragu, un Gheorghiu Christea, spre pildă și toată pleiada de eroi, sunt decorați cu decorații mai mici, sau cu nimic.

Ofițerii, la înapoierea mea din spital, timp în care Rădulescu mi-a ținut vremelnice locul și a comis aceste murdării cu decorațiunile, ofițerii zic, au ieșit în corpore la raportul meu, spre a se plânge.

Cu toate că această afacere a fost raportată de mine la toate autoritățile superioare și până la Marele Cartier General, No. 219 din 20 Decemvrie 1917, cu toate că au făcut obiectul unor cercetări minuțioase, unor corespondențe doveditoare, toate consemnate într'un voluminos dosar pe care-l posed în copie, cu toate că nedreptatea era vădită și impertinența lui Rădulescu era nemaipomenită, cu toate acestea n'am putut face nimic, sau aproape nimic, din cauză că Rădulescu și tagma peste capul meu, a știut să convingă și să inducă în eroare pe generalul Râmnicianu, care era atotputernic, tocmai la decorări și la avansări, adică la recompense.

Ne lovește armistițiul și rolul oștirii noastre în general și al grănicerilor în particular, este de acuma să împiedece armatele rusești în descompunere, dela vandalism.

Și aci, Rădulescu găsește să profite. Mai întâiu face tot posibilul să iasă de sub comanda brigăzii și să-și capete independența, pentru a putea operă pe cont propriu și a se semnală cu minciunile lui. Stă la Fălticeni la telefon. Căpitanul Calangiu, energic și priceput, le orânduește pe toate și răspândește cum se cuvine, turma de ruși.

Iată Fălticeni în sărbătoare, Rădulescu care a recepționat la telefon evenimentele și le aproprie lui, se laudă către consiliul comunal al orașului, care în neștiință, dă, mi se pare, numele lui unei străzi din Fălticeni.

Dacă n'ar fi trist, ar fi cazul să ne ținem de răs, dar lui Rădulescu nu-i pasă. Lui îi trebuie să acumuleze dovezi pe hârtie, să împiedece imediat după luptă ca subalternii să răspândească adevărul și dacă vor trece câțiva ani, prin uz, prin obicei, prin faptul că nestânjenit continuă a se laudă, o să ajungă la sfârșitul sfârșitului, să creadă și el că merită ordinul «Mihaiu-Viteazul» și când s'o plimbă la Fălticeni pe strada lui, ca marsiliezul de veselă memorie ce s'a întors în port ca să vadă dacă minciuna lui, cum că o mare sardea împiedecă intrarea, este adevărată, tot așa și Rădulescu o să fie convins că a făcut minuni de vitejie și că recompensele ce le-a furat, sunt încă prea mici pentru faptele sale.

Tocmai ca să-l trezesc din acest vis, am scris aceste rânduri.

Tocmai deaceea și dânsul ca să nu fie trezit, urmează cu înverșunare ofensiva pregătită în contra mea, singurul înclinat în numele dreptății să restabilesc adevărul, crezând el că cu această ofensivă mă va face pe mine să tac.

Și atunci Rădulescu și tagma, în frica lor ca nu cumva să mi se dea comanda corpului de grăniceri de pace, precum și în dorința lor de a se răsbună pe mine și în special Rădulescu să nu fie descoperit de mine în ascensiunea sa, cu toți, pentru toate acestea, prin d-l general Râmniceanu, de unde brigada de grăniceri ce comandam eră independentă și lucră direct cu M. C. G., mă trezesc indivizionat la o nouă divizie de formație (a 16-a) sub comanda d-lui general Ștefănescu, actualul comandant al jandarmilor rurali.

Iată deci Rădulescu și tagma victorioasă, nu mai am comanda efectivă și cel care comandă, general Ștefănescu este omul lor și al d-lui general Râmniceanu, căci d-sa (Ștefănescu), comandant de brigadă, caută cu orice chip să-și creeze un comandament de divizie și să apuce în urmă comanda corpului de grăniceri de pace, pe care o visă atunci.

Atunci, s'a văzut ridicola faptă că în tot timpul războiului brigada de grăniceri a avut un comandament de 4 ofițeri cu mine cu tot și un personal în total de maximum 10 inși, pe când în timp de pace, aceeaș unitate s'a trezit cu un general cu peste 30 de ofițeri de Stat-Major, de justiție, de intendență cu popote, căruțe, trăsuri, jandarmi rurali, jandarmi pedestri, telefoane, mobile, un personal de peste 150 de inși, în fine un comandament mare și complet de divizie, pentru două regimente, căci niciodată, cu toate sbuciumările sale, generalul Ștefănescu n'a putut dobândi un pluton mai mult și tot în zadar s'a agitat ca să aducă un regiment de ardeleni, cari se vede eră întins și de alții, cari ca și Ștefănescu, umblau să-și creeze comandamente.

Dar lui Rădulescu nu numai că nu-i pasă de toate acestea, căci el le-a provocat, pentru ca să nu mă mai aibă ca șef și să se poată înțelege direct cu generalul Ștefănescu și atunci, Rădulescu împreună cu tagma, urmează cu cercetările depozițiile false și dosarele fantomă, pe cari le începuse în primăvara 1917, înainte de lupte, dar de astădată și bine înțeles fără să știu, cu concursul comandantului diviziei 16-a general Ștefănescu și a tuturor lichelelor, pe cari-i dădusem în judecată și pe care-i instrumentasem cum se cuvenia. Generalul Ștefănescu își formează o opinie defavorabilă mie, (în anul 1918), pe care nu am cunoscut-o, decât prin publicațiunile mârșave și ordinare din 1922, ale d-lui Alexandru Văitoianu, acel ce azi se luptă cu judecătorul de instrucție în chestia pașapoartelor.

Pe cât de hotărât este că Rădulescu a avut atunci interes de Ștefănescu și Ștefănescu de Rădulescu, pe atât îmi este imposibil să acuz pe generalul Ștefănescu că a comis un fals cu bună știință și cred că d-sa s'a lăsat să fie convins, cu alte cuvinte a fost indus în eroare ca și d-l general Râmnicianu de intrigantul Rădulescu și de tagma lui, care făceau toate acestea numai ca să se răsbune și să se scape de mine.

Dar atunci de ce nu s'au slujit, atunci, de concluziile date de generalul Ștefănescu și le-a scos la iveală după patru ani de zile prin canalul dubios al d-lui Alexandru Văitoianu, pentru ca ministrul, generalul Mărdărescu de azi, să vie să le spuie oficial și tuturora sacramentalul: «informații greșite», adică, că toate atacurile acestei haite se razimă pe minciuni și sunt calomnii.

D-l general Ștefănescu azi, are de ales: or, este de părerea lui Rădulescu și atunci îi voiu cere socoteală, or admite, cum persist eu a crede că a fost indus în eroare și este de părerea d-lui ministru că sunt «informații greșite» și atunci, pentru ușurința cu care interesat a slujit pe Rădulescu și tagma lui și pentru că a da crezanie fără ca

cel puțin să mă cheme și pe mine la confecționarea depozițiilor false și dosarelor fantome, pe cari nu le cunoșteam, o să mă mărginesc a-i întoarce spatele oriunde îl voiu întâlni și dacă-l voiu întâlni pe stradă, cred suficient să am o subită atenție în direcție opusă d-sale, toate acestea, pentru că generalul Ștefănescu nu avea dreptul după atâția ani de cunoștință și camaraderie, să se poarte în așa fel cu mine.

În fine, circumstanțele slujesc pe deplin pe Rădulescu și tagma lui.

Ei urmăreau, cum am spus-o mai sus, să se răsbune, să scape de mine și pe deasupra Rădulescu să se asigure întrucâtva că nu-i voiu da pe față cu actele ce le am și cu cele ce le știu, nemernicia.

Frica lor eră să nu mi se dea comanda corpului de grăniceri din timp de pace, la care nu m'am gândit niciodată, pentru că știam că e imposibil s'o dobândesc, deoarece s'ar fi opus Râmniceanu.

De scăpat de mine tot ar fi scăpat Rădulescu și tagma, căci, din cauza sănătății, din cauza intereselor de familie și din cauză că, după un comandament atât de frumos, din timp de războiu, nu-mi surâdea un comandament din timp de pace, eram hotărât să demisionez și n'o făceam tocmai ca să nu fac pe plac lui Rădulescu și tagmei, când, ministrul Hârjeu deatunci, a trimis ordinul în scris că avem a saluta pe foștii noștri inamici și că avem a-i primi în comandamentele noastre, pentru controlul demobilizării noastre.

Am preferat să demisionez și am demisionat pe această chestie și nicidecum așa cum arată Rădulescu prin organul lui Alex. Văitoianu, în atacurile sale din ziare, în 1922, adică silit.

Dar atunci, în 1918, gestul meu a fost speculat de Rădulescu și tagma lui, cum că din cauza lor am demisionat și aceasta de sigur pentru a da un început de veracitate calomniilor lor și că deci bine au făcut când au întreprins campania și că ajunși la scop și la ținta care și-o propuneau, depozițiile lor false și dosarele lor fantome, nu mai sunt de trebuință.

Adevărul însă este și l'am aflat în urmă, că nimeni nu a dat atenție murdăriilor tagmei și că depozițiile lor false și dosarele lor fantome, au rămas fără nici un efect în arhivele diviziei 16-a deatunci, care cum am spus mai sus, n'a luat niciodată ființă și de sigur la desființarea acestui comandament sau la vărsarea arhivei, Rădulescu a luat aceste dosare pentru a se apăra eventual de atacuri pe cari nimeni nu s'a gândit să i le aducă.

Eu demisionat, în urmă, brigada de grăniceri de luptă demobilizată, divizia 16-a lichifiată, tagma și cu Rădulescu așezați fiecare pe unde le convenia, prin forța lucrurilor, lupta între noi luase sfârșit. În orice caz nici nu-mi trecea prin minte să mă ocup de acești

domni. Rădulescu însă, cu toate păcatele lui pe cari avea a le ține ascunse, pentru a putea ajunge și a-și face un renume, în ideea fixă că-l pot da de gol, își urmează planul unei ofensive preventive și hotărît cu premeditare.

Odată și pentru prima oară, în combinațiile sale netrebnice, acest om n'a fost clar văzător și n'a înțeles că în ceea ce mă privește, cum nu știam de murdăria depozițiilor false și dosarelor fantome, numai împins și sgândărit îi pot face rău și că nici prin minte nu mi-a venit, odată trecut în elementul civil, să mă ocup de Dumitru Rădulescu.

Rădulescu continuă deci, ba mai mult, odată ce am demisionat, îmi declară războiul printr'o înștiințare indirectă, făcută omului datoriei ce-l chiamă colonelul Alexandru Sadoveanu zicându-i: «am să dărâm legenda lui Cantacuzino, etc., etc., etc.» aceasta, fiind față colonelul Saita, colonel Gabriel Sion și un altul al cărui nume îmi scapă. Colonelul Sadoveanu exasperat îi spune: «cum se poate d-le, șeful d-tale, erou cunoscut, consacrat etc., etc., îmi dai voie să-i repet ce-mi spui? și Rădulescu admite. Sadoveanu îmi repetă și eu rău consiliat atunci de prieteni și familie, consider atunci sub demnitatea mea de a ridică mânușa.

Mare, foarte mare greșală, care nu mi-o iert și cu drept cuvânt nu mi-o iartă nici Alexandru Sadoveanu. Trebuie atunci să-i trimit martori și să-i dau lecția cuvenită. Se isprăviau lucrurile de atunci. Nefăcând ceea ce trebuia să fac la momentul oportun, Rădulescu s'a obrăznicit și cetitorul va vedea mai departe cum s'a asociat cu d-l Alexandru Văitoianu, Președintele societății «Petrolul Național de pașapoarte», ca să încerce amândoi și definitiv, Rădulescu să-mi astupe gura ca să-mi taie pofta de a-l ataca eventual, lucru la care nici nu mă gândiam și Văitoianu să se răsbune împreună cu familia lui și a încercă să nu mai pot statua în contra unor dezertori ca dânsul și ca Maltezeni-Dobrești, să nu mai pot statua zic, a-i înfieră în diferite chestiuni de onoare, unde voia să paradeze.

Când va ceti Rădulescu aceste rânduri, sunt sigur că-și va mușcă pumnii, deoarece el singur de frica ce-l tortură de a nu fi dat de gol, s'a pus de bună seamă prin această broșură în gura marelui public și ceea ce știu foarte bine subalternii lui dela grăniceri, dar sunt siliți să tacă, vor ști acuma și superiorii acestui general de contrabandă, ce nu trebuia să ajungă nici până la gradul de locot.-colonel.

În capitolul următor se va vedea cum Rădulescu, pur și simplu a furat decorația ordinul «Mihaiu-Viteazul».

UNDE RĂDULESCU INȘEALĂ, PENTRU CA SĂ SE TRANSFORME ÎN PROFITUL SĂU «STEAUA ROMÂNIEI» ÎN ORDINUL MILITAR «MIHAIU-VITEAZUL» CLASA III-a

S'ar crede că asistăm aci la o ședință dibace a unui prestidigitator.

Se isprăvise războiul, eu demisionasem, totul eră propice pentru boscăria nerușinată bazată pe acte ticluite, introduse de Rădulescu în mod meșteșugit ce nu mai puteau fi contracarate prin legiuita mea notă, prin propunerea mea sau cel puțin certificarea mea pusă pe propunerea altora, deoarece, cum spuneam mai sus, demisionasem din oștire și Rădulescu, împreună cu cei cari îl protejau, nu s'a conformat elementarului fapt de a-mi cere măcar avizul, într'un caz așa de serios, cum mi s'a cerut în altele mult mai puțin serioase, după demisie și chiar după 4—5 ani dela războiu.

Cazul este pe cât de simplu, pe atât de revoltător. Rădulescu își zice: «Șeful meu direct, Cantacuzino, mă cunoaște, deci nici un rost, așadar să mă adresez altora, sub ordinele cărora am fost vremelnic și care nu mă cunosc decât din isprăvile făcute de trupele ce am avut norocul a le comandă».

Aci eu, fac supoziții, căci fantasmagoria este așa de piramidală încât nici o lege și nici o logică nu o poate explică.

Este unicul caz cred pe acest pământ, ca o decorație să se transforme într'alta și maistrul Frigoli, a rămas pe-al doilea plan pe lângă Frigoli-Rădulescu.

Intr'adins așteaptă Rădulescu să se decreteze pacea pentru ca să poată căpăta o decorație de războiu, deoarece după fiecare luptă își ticluia acte, dări de seamă, etc. etc., numeroase unde reieșiau meșteșugitele lui grozăvii ce în timpul sau imediat în preajma luptei ar fi fost și periculos și ridicol să le arăte pentru recompense, fiind cunoscută prea proaspătă de toată suflarea, purtarea lui, dar, după și cu timpul: luptele trec, actele rămân.

Dinadins a așteptat Rădulescu demisia mea, ca să nu se lovească de un refuz al meu. Atunci a umblat după note și propuneri și trebuie să fi umblat mult, foarte mult. Dacă le-a căpătat, cred că le are dela generalul Marcel Olteanu, printrucă în mai multe rânduri a fost

detașat sub ordinele sale și «Husarul Negru» (Marcel Olteanu a scris o frumoasă carte «Husarul Negru») entuziasat și fără a cerceta dacă trupele de grăniceri în izbânda lor au fost măcar comandate în timpul luptei de Rădulescu, a dat târziu după lupte, în timp de pace, note aranjate și ticluite deja de Rădulescu, spre a ajunge la propunerea tardivă și absolut nejustificată a unei propuneri pentru decorația militară «Mihaiu-Viteazul» clasa III-a.

Dar atunci mă întreb de ce i s'a schimbat Steaua în M. V., de ce nu i s'a dat M. V. peste Steaua, eră mai logic.

Dar de ce nu am fost întreat, chiar demisionat, căci toate propunerile după războiu mi-au fost trimise și am dat note și am făcut propuneri la o mulțime de ofițeri, până mai zilele trecute.

Dar de ce Olteanu atunci, nu m'a întreat și pe mine în grava deciziune ce a luat-o, dacă a luat-o și față de strania combinație ca după războiu (mulți voinici se arată) să se ceară transformarea unei decorații într'alta, Marcel Olteanu ar fi putut vedea că nu poate să fie lucru curat la mijloc.

Mai de grabă cred că poate Marcel Olteanu i-a făcut propuneri bazat pe minciunile lui, dar nu în sensul unei schimbări de decorații și că schimbarea a făcut-o în urmă Rădulescu, inducând în eroare locurile competente, afară numai de cazul când aceste locuri competente au fost complice.

De Proprio-moto nu poate fi vorba, căci atunci M. S. Regele n'are nevoie de nici un fel de propunere, deci și mai puțin de un schimb neuzitat de decorații și pur și simplu M. S. care n'are de dat socoteală nimănui, i-ar fi dat decorația Mihaiu-Viteazul peste Steaua României. Este hotărît deci că acest trafic nu s'a putut face decât în contra legii și în mod necinstit.

Este trist că o așa frumoasă decorație a vitejilor să se capete de un fricos pe așa căi întortochiate și ilegale și nu puțin a contribuit așa cazuri să revolte atâția viteji cari nu o au, când mai zilele trecute a fost vorba să se facă o lege favorabilă cavalerilor acestui frumos ordin.

În ceea ce mă privește declar că dacă n'aș posedă-o cu Decretul No. 12, adică atunci când nu intervenise așa procedări, aș preferi să nu o mai port, de frică să nu fiu asemănat cu uzurpatori ca Rădulescu, și, nu ar fi de mirat într'o zi să vezi un viteaz, fie cavaler al ordinului, rușinat de a fi alături de Rădulescu, fie lipsit de această «podoabă meritată» exasperat de a o vedea strălucind pe un piept, locul viran al tuturor gunoaielor, în loc să fie pe pieptul său cinstit, n'ar fi de mirat zic, să vezi un apostol al dreptății repezindu-se pentru a smulge sfânta cruce, din locul unde se compromite.

Ce-ar face atunci Rădulescu?

Carevasăzică, pentru că a compromis operațiunile diviziei 23, pe Olt, în prima perioadă a campaniei; pentru că a stat pitulat la mari distanțe în timpul luptelor, în perioada doua; pentru că la fiecare obuz rătăcit se trântia de prisos la pământ; pentru că a fost fricosul fricoșilor; pentru că nu se pricepe la nimic, dar, pentru că prin intrigi, dări de seamă ticluite, rapoarte false și acte meșteșugite a putut înșelă cele mai sfinte porniri, azi Dumitru Rădulescu, general de contrabandă, are ordinul «Mihaiu-Viteazul» clasa III-a, pe când o mulțime de eroi, *cunoscuți și bine cunoscuți* nu-l au!? Rădulescu își poartă decorația «Mihaiu-Viteazul» zi și noapte și nu se desparte un minut, pentru a o impune, pentru a o introduce în uz, pentru a sfida. Cei ce știu că nu o merită, nu îndrăznesc a i-o spune, cei ce nu știu cred că este un erou.

Când subalternul în loc de a-l ținti în ochi, va privi ironic și oblic pe pieptul său, o roșeață fugitivă va colora oare fruntea acestui excroc? Nu! nu cred, pentru că excrocii nu roșesc și tot nouă ne va reveni să ne rușinăm de nesimțirea arivistului feroce!

O revizuire se impune și cum este imposibil să i se fi dat Propriomoto, de M. S. Regele, această schimbare, din Steaua în decorația M. V. este ilegală și trebuie să aibă la bază o excrocherie în scripte. Urmează deci să se dea un decret de anulare.

VI

INTORS LA BUCUREȘTI ÎN 1918—19, RĂDULESCU PRIN PROTECȚIA D-LUI GENERAL RÂMNICEANU, ALTERNEA- ZĂ ÎNTRE MINISTERUL DE RĂȘBOIU, DIRECȚIA PER- SONALULUI ȘI DIRECȚIA INFANTERIEI. ACELAȘ CON- DUCE O IGNOBILĂ CAMPANIE ÎN CONTRA FOSTULUI SĂU ȘEF

Cetitorul a putut vedea la început, în scrisoarea ce o adresez d-lui general Mărdărescu, ministru de războiu și care întrucâtva ține loc de prefață, precum și din capitolele succesive, că, arivistul nostru feroce, Dumitru Rădulescu, are o linie de conduită bine trasată, pe care își urmează ascensiunea nemeritată.

Se bazează pe noianul de acte ticluite de dânsul și urmează a se sluji de binevoitoarea atențiune a d-lui general Râmniceanu, atunci șeful Casei Regale, cu care se introduce, permite-mi-se expresia, sub pielea d-lui general Mărdărescu, atunci inspectorul general al infanteriei.

Îndeajuns am arătat cred, că genistul rău, caută câmpul deschis al infanteriei și nu-l poate găsi mai bine decât, în chiar capul infanteriei, în sanctuarul ei, la direcția ei superioară. De prisos și o repet, mi-am arătat de atâtea ori mirarea către d-l general Mărdărescu, a introducerii unui genist rău la Minister, la Direcția Infanteriei și la Revista Infanteriei și mai cu seamă a unui ofițer cu trecutul, cum îl arăt aci. De prisos, am arătat d-lui general Mărdărescu, că Rădulescu este un om de nimic.

La Direcția Infanteriei Rădulescu întâlnește pe generalul Alex. Văitoianu (cel cu pașapoartele) asemenea străin de infanterie și vârlt acolo, nu se știe pentru ce, tot de d-l general Mărdărescu și atunci Rădulescu, 4—5 ani după războiu, concepe idea 1. a se răsbună pe mine că l-am tratat în timpul războiului cum merită, mergând până a-i face plângere de dare în judecată și 2. a se apăra printr'o ofensivă preventivă, în contra restabilirii din parte-mi a adevărului.

Nu are curajul însă să mă atace direct și pe față, ci, se slujește de d-l Văitoianu, cu care eră în contact zilnic.

Văitoianu avea pică pe mine din cauza unei comunicări ce o făcusem la Cameră în calitatea mea de deputat. Tot acest Văitoianu mai avea pică, pentrucă mă pronunțasem defavorabil în ceea ce privește chestiunile de onoare, cari îl atingeau pe dânsul și pe rudele sale ca consorțiul Maltezeanu-Dobrescu.

Rădulescu simte ura ce o avea Văitoianu contra mea, Văitoianu asemenea simte ura ce o avea Rădulescu și devin complici plățiți de Maltezeanu, care avea și el interese și-și închipuiau, cu toții că-mi pot închide mie gura, în ceea ce privește chestiunile de onoare unde foarte des mi se face cinstea să fiu consultat.

Iată-mă dar cu triumviratul Rădulescu-Văitoianu-Maltezeanu. Primul cu conducerea efectivă și dosarele fantomă și depozițiunile false scoase la iveală tocmai din 1917, al doilea cu introducerea chestiunii și al treilea cu banii.

Rădulescu își urmează planul și ofensiva preventivă, crezută salutară pentru dânsul ca să-mi treacă mie pofta de a-l da de gol. Maltezeanu vede în acest atac în contra mea o diversiune ca dânsul să fie lăsat în pace când mie nici prin gând nu-mi trece să-l atac, iar Văitoianu, drept să mărturisesc nu știu ce Dumnezeu vede, căci dau aci comunicarea care am făcut-o la Cameră.

COMUNICARE

*a d-lui general Cantacuzino făcută în ședința dela 28 Martie 1921,
înregistrată la No. 259 din 29 Martie 1921.*

Domnule Ministru de Răsboiu,

Am onoarea a întrebă pe d-l Ministru de Răsboiu, de ce la întoarcerea din captivitate ofițerii au fost obiectul a mai multor măsuri.

Ilustrez aceasta prin două fapte. Colonelul Văitoianu a fost făcut de îndată general, colonelul C. Lupașcu nu a fost făcut nici până astăzi.

Din această disproporție rămâne impresia bine încrustată pentru orișicine, că primul a beneficiat de protecția fratelui său, atunci atotputernic și în urmă Ministrul de răsboiu și Prim Ministru, iar pentru cel de al doilea, colonel C. Lupașcu, cu toate drepturile sale, cel puțin egale dacă nu mai convingătoare decât ale camaradului său Văitoianu, a rămas apăsător și persecutat, tocmai ca să facă loc favoriților. Cer să fie făcut general, colonelul C. Lupașcu pe aceeași zi cu Văitoianu, sau să binevoească d-l Ministru a-mi spune cari sunt motivele, atunci dacă sunt motive, cari au motivat înaintarea unuia și neînaintarea altuia.

De răspunsul d-lui Ministru atârnă eventuala cerere a mea a întregului dosar cu avansarea de atunci a captivilor și deci o eventuală interpellare.

(ss) *General CANTACUZINO
Deputat de Vâlcea*

Pentru această comunicare, d-l Văitoianu, cu intenția fermă de a nu se bate, dar pentru a se rățoi și a încercă să dobândească scuze ce l'ar fi măgulit în orgoliul său de ofițer pus la index, d-l Văitoianu zic, mi-a trimis martori pe d-l Franasovici, fostul ministru și generalul C. Dragu, care ambii au scris o scrisoare martorilor mei cum că se retrag, pentrucă nu văd în comunicare ceva de care să se poată legă.

Eu mă pusesem la dispoziția acestui domn Văitoianu, pe calea armelor, fără însă a-i putea da nici un fel de explicații pentru activitatea mea parlamentară.

Al doilea rând de martori ai d-lui Văitoianu, generalul Rosetti și d-l deputat Henri Suțu, se raliază și ei la părerea celor dintâiu și pentru a doua oară, prin martorii mei mă pun la dispoziția d-lui Văitoianu pe calea armelor și d-sa dezavuat de patru prieteni ai d-sale, lasă afacerea baltă.

Este deci clar ca lumina zilei că această afacere nu putea să justifice atacurile d-lui Văitoianu doi ani după aceasta în ziarul «Dacia», și că deci șezând în acelaș birou cu Rădulescu, au pus la cale amândoi această infamie, finanțați fiind, cum am spus-o mai sus, de Maltezii-Dobrești.

Spre marea bucurie a atacatorilor mei, am făcut nerozia să răspunz și să polemizez, când trebuia numai să fac ceea ce am făcut în urmă adică, prin Ministerul de Răsboiu să spulberz calomniile, cu comunicatul oficial al Ministrului, cum că aceste atacuri se bazează pe «informații greșite» și odată calomnia stabilită să cer satisfacție, cum am și făcut, calomniatorului, în specie d-lui Văitoianu, care ajunge din cauza aceasta la descalificarea prin sentința unui juriu de onoare, din care sentință și astăzi se sbate ca din ghiarele morții, căci, ca să-și ascundă vinovăția, face mare paradă de onoare și de cinste.

Iată deci, în atacurile consorțiului Rădulescu-Văitoianu-Maltezeanu în contra mea, unul din autori, Alexandru Văitoianu, după mine secundar, lovit, fiind descalificat, pe când autorul principal, Rădulescu este lăsat în pace, cu toate că, timp de doi ani, prin rapoarte, scrisori, note, adresate d-lui ministru de răsboiu, toate recomandate, îi explicam cum un inferior s'a făcut vinovat de calomnie, în contra șefului său din răsboiu, arătând că este un nemernic așa cum îl descriu aci.

Dar, nu numai că este lăsat în pace, dar este lăsat în Minister la personal, de unde își capătă toată puterea, toată influența, cum am explicat la începutul acestei cărți, postul ce-l ocupă fiind la răspântia tuturor intereselor. Dar nu numai atât, își coase singur galoane de general, înaintea tuturor camarazilor, vrednici și cinstiți și

pe deasupra își croiește și-și menajează o sinecură la corpul grănicerilor, lucru de care o să vorbim mai la vale.

Dosarele fantomă și depunerile false, ticluite de Rădulescu, împreună cu tagma pe care am muștruluit-o strașnic în timpul războiului, precum și acele imediate după războiu, făcute sub auspiciile generalului Ștefănescu, sunt deci date, de către Rădulescu, pe mâna d-lui Văitoianu, pentru a le da în vileag, în ziarul «Dacia» și aceasta când erau împreună la Direcția Infanteriei, în plus că d-l Văitoianu în publicațiunile sale spune că cunoșteă aceste dosare, când, spre rușinea țării a fost subșeful Marelui Stat-Major al Armatei.

Nici când Văitoianu își publică calomniile după aceste dosare și depuneri false, eu nu știam precis de existența lor și eram dezarmat, neștiind de unde și cum sunt atacat, când, chiar Văitoianu în ziarul «Dacia» din 29 Iunie 1922, demască pe Rădulescu ca autorul și pe generalul Ștefănescu ca cercetătorul complexant de atunci.

Niciodată n'am fost mai satisfăcut, căci am aflat în fine de unde-mi vin aceste murdării. Atunci mi-a fost ușor să le spulber prin chiar Ministerul de Războiu, dar oștirea, disciplina, logica n'au fost satisfăcute, deoarece: 1. ofițeri culpabili trebuiau pedepsiți și 2. dosarele false trebuiau distruse.

Pentru considerente, cari nu mă privesc, dar privesc morala scumpei noastre oștiri, Văitoianu descalificat de un juriu de onoare nu a fost reformat din oștire, iar ofițerii în cap cu Rădulescu, care-și calomniază șefii, nu au fost pedepsiți. Mai mult, Ministerul a găsit de cuviință să lase pe loc la Personal, pe Rădulescu, care s'a înaintat la gradul de general, înaintea tuturor camarazilor cinstiți și meritoși și s'a repartizat singur la un comandament ilegal, în corpul grănicerilor.

Cetitorul, în capitolul ce vine, va urmări și această nerușinare a lui Rădulescu.

VII

RĂDULESCU SE IMPUNE ILEGAL ÎN CORPUL GRĂNICERILOR, CA GENERAL INFANTERIST DE CONTRABANDĂ

Iată-l pe arivistul nostru, general de brigadă, la batalioanele de instrucție grănicerești.

Din mai multe motive și-a menajat și creat el singur acest loc.

Ceeace urmărește de ani de zile, adică, să dovedească că este infanterist și că nu poate fi decât instructor superior la infanterie.

Ceeace urmărește încă de mult, să ajungă iarăș în corpul grănicerilor, de unde eventual să poată să distrugă dosarele lăsate de mine, cu procese-verbale în regulă, dosare și acte ce nu sunt decât istoricul fidel al activității acestui om, arătată aci în această broșură. Numai că, atât procesele-verbale, cât și mai toate actele și toate dosarele au fost făcute în mai multe exemplare.

Ceeace urmărește încă și este unul din visurile lui, cu toate că este general prea nou, este să puie mâna pe corpul grănicerilor, fie chiar ca loctiitor, până s'o definitivă, ca dela acest corp al grănicerilor să ajungă, căci ambiția lui este nemărginită, la comandamentele cele mai mari.

Afară de aceste mari dorințe pe cari le urmărește Rădulescu, trecerea lui ilegală la grăniceri, mai are apreciabilul avantaj că rămâne în București unde are o casă care mi se pare că și-a clădit-o mai zilele trecute și că nu are deci inconvenientul de a fi mutat în provincie, unde, n'ar mai fi la centru, pentru a învățti prin comandamente toate câte le învărtește și n'ar mai fi numit, cum văd că-l numește și acuma, în diferite comisii, iarăș cu privire la înaintări.

Cum a ajuns însă general de grăniceri, ne întrebăm și noi și ne întrebăm mai cu seamă, ce minciuni trebuie să fi întrebuințat pe lângă ministru, ca să ajungă la așa ilegalitate.

De corpul grănicerilor n'a fost cerut.

În bugetul grănicerilor nu există nici azi. De unde deci este plătit?

Comandament în grăniceri, azi nu are.

Carevasăzică: Necerut, neîmbugetat și fără comandament.

Dacă nici aceasta nu pare straniu d-lui Ministru de Răsboiu, este

că într'adevăr, d-sa nu vrea să deschidă ochii și că Rădulescu face ce vrea și ce pofteste, chiar în contra legilor.

În corpul grănicerilor există: 1. un comandant al corpului; 2. un șef de Stat-Major al corpului și 3. două brigăzi.

Iată singurele posturi ce putea să ocupe Rădulescu.

Comandantul corpului nu putea să fie, căci trebuia să treacă peste toți generalii de divizie din țară. Șef de Stat-Major al corpului se vede că nu-i convenia, căci a stat berechet la Minister și de sigur vrea să-și facă stagiul de infanterist la trupă. În fine comandantul unei brigăzi de grăniceri, dar brigadă în regulă, iarăș se vede că nu-i convenia căci mai întâiu trebuia să plece din București și pe urmă brigada de grăniceri în regulă este o meserie specială și giamgiul nostru vrea să fie infanterist comandant de trupă și atunci inventează un post pentru el creat al comandantului batalioanelor de instrucție ale regimentelor de grăniceri. Comandament fără nici un rost și ieșit din tiranizarea și violentarea legilor și a celor mai elementare principii de organică ostășească.

Reeditează în fine ceace a făcut ca maior în timpul neutralității, tot la corpul grănicerilor, pentru ca să fie și la trupă dar și în comandament la centru, pentru a putea iarăș învărti mașina cu intrigi și cum am spus mai sus să distrugă actele compromițătoare pentru dânsul, ce se află în arhivele acestui corp.

Fiecare regiment de grăniceri, patru la număr, au câte un batalion de instrucție care aparține regimentului și brigăzii respective, inspectate în mod logic de șefii direcți și erarhici, adică comandanții de regimente, de brigăzi și comandantul corpului.

Principiul fundamental cunoscut de ori și cine, afară de Rădulescu care pe lângă ne pricepere, nu vede decât bisericuța lui personală, principiul fundamental este că, cine instruește, comandă și prin repercusiune conduce. Nu este admisibil ca o trupă să fie instruită de unul și comandată și întrebuințată de altul. Pentru aceasta fiecare batalion de instrucție de grăniceri, aparține de regimentul său și de brigada sa, or, Rădulescu în contra ori și cărei logice și principii de organică militară, a indus în eroare și a silit Ministerul de a întruni cele patru batalioane ale celor patru regimente de grăniceri, într'un fel de brigadă de instrucție, care este o creațiune monstră, inuzitată, pernicioasă, stupidă, îngreunătoare, netrebuincioasă, decât pentru poftetele d-lui Rădulescu și pentru ca mâine adevărații comandanți de brigăzi și de regimente, când li se vor impută nerozia trupelor lor, să se lepede cu drept, de orice răspundere pentrucă soldații lor sunt și au fost crescuți de altul.

Dar bine, să zicem că trebuia un specialist, un învățat, un erou,

un luceafăr, care să îndrumeze învățământul tehnic și tactic al infanteriei în grăniceri, tocmai pe un genist mediocru, pe un geamgiu arivist l-au găsit? Dar atunci ce păzește comandantul corpului grănicerilor, care este infanterist get-beget, general de divizie, a cărui faimă s'a dus în timp de războiu dela un colț la altul al țării și a trecut și peste granițele noastre, pentru că pe drept, peste decorația «Mihaiu-Viteazul» și toate cordoanele și decorațiile pe cari le posedă, armata franceză a găsit de cuviință și foarte bine a făcut, să-i mai dea «Legiunea de Onoare» în gradul de comandor!

Oare generalul Broșteanu, comandantul corpului Grănicerilor, eroul recunoscut și consacrat din timp de războiu, are nevoie de luminile specialistului Rădulescu?

Este profund ridicol și trist că Rădulescu a putut păcăli și minți pe toată lumea, ca să se ajungă la enormitate, să se comită o așa aberație în oștire.

Dar ce păzesc adevărații comandanți de brigăzi de grăniceri, comandanții de regimente și toată pleiada de ofițeri de grăniceri, oțeliți în foc ca să aibă nevoie de luminile lui Rădulescu și acesta să le instruească batalioanele lor de instrucție?

Nu-i este rușine neobrăzăturii de Rădulescu să se ducă tocmai acolo unde i se cunoaște lașitatea, unde-l știe că în războiu n'a făcut decât mă-tăni la fiecare obuz și astat cu postul de comandă la prudentă distanță?

Dar Rădulescu nu numai că n'are obraz, dar are calcul bine stabilit și știe că că intimidând și tocmai vârîndu-se cu tupeu, va face prin puterea galonului, acolo la grăniceri unde i se cunoaște isprăvile, să nu se vorbească de lașitatea lui și de felul cum a ajuns să poarte spre rușinea ordinului, decorația «Mihaiu-Viteazul» cl. III-a pe piept.

Rădulescu este din aceia ce într'o societate se uită obraznic în ochii tuturor, spune minciuni, se laudă și lumea dimprejurul lui de rușine n'are curajul să'l desmintă.

Rădulescu este din aceia care fără nici o rușine, narează că a făcut minuni și isprăvi și cei dimprejur, cu toate că știu că nu este adevărat, nu îndrăznesc, sau le este rușine, să contrazică, și, Rădulescu, speculează până la refuz acest sentiment de jenă.

Rădulescu este ca hoțul, care a făcut pușcărie și care eliberat dela Văcărești, vine și-ți întinde mâna și tu dintr'o lașitate impardonabilă i-o dai, și, azi așa, maine altmintrelea, hoțul se reabilitează, nu se mai știe că a fost hoț, cum nu se mai știe că Rădulescu a fost nul și laș.

Dacă toți ar face, cum fac eu, hoții și Răduleștii ar fi puși la locul lor și n'ar mai îndrăzni să se laude.

Până o binevoi d-l Ministru de Războiu să ia sancțiuni în contra acestui vinovat, Rădulescu trebuie îndepărtat dela grăniceri, unde nu are nici loc și nu are nici ce căută.

IN LOC DE INCHEIERE

Domniei-Sale

Domnului General GH. MĂRDĂRESCU

Ministru de Răsboiu

Domnule Ministru,

Dacă veți fi avut răbdarea să cetiți această broșură, dacă vă veți fi adus aminte de toate câte vi le-am spus și scris în contra lui Rădulescu Dumitru, cinstit cum vă știu, este inevitabil de astădată ca, în calitatea D-v. de Ministru de Răsboiu, să nu pronunțați sancțiunile legale.

Din această broșură, bazată pe adevăruri și numai pe acte, reiese că Rădulescu Dumitru, nu merită atențiunea D-v., pentrucă a avut o conduită incompatibilă cu meseria de ostaș și că toată activitatea lui a fost îndreptată numai în a-și ascunde în mod foarte abil, nulitatea, perversitatea și vinovăția, pentru ca să ajungă unde a ajuns.

Acest ofițer s'a făcut vinovat de calomnia șefului său, a luat cu deasila dela inferior depoziții false, întocmind dosare fantome.

Dacă în greutățile timpului de răsboiu am fost silit până a-i face plângere de dare în judecată pentru falsuri, D-v. în timp de pace aveți tot timpul și datoria să faceți măcar o elementară și cât de superficială cercetare care vă va conduce inevitabil, sau la darea în judecată a acestui ofițer în fața Consiliului de Răsboiu, sau la înfățișarea sa în fața Consiliului de Reformă, pentru vinele arătate mai sus.

Rădulescu, trebuie dar pedepsit și dacă nici acuma cu aceste explicațiuni n'ați face-o, ar fi pentru mine o ofensă gravă, pentru care, cum vă scriu în prima scrisoare ce v'o adresez la începutul acestei lucrări, ar rămâne să-mi dați D-v. socoteală.

Adevărata socoteală însă, a oamenilor cinstiți este să-și facă datoria și cum până acum ați fost indus în eroare și acuma vi s'a arătat adevărul, dreptate se va face cu siguranță.

Eu, Domnule Ministru, mi-am făcut cred datoria scriind această broșură, nu pentru ca să mă răsbun în contra lui Dumitru Rădulescu, care-mi este totalmente indiferent, ci, pentru ca, odată cu aplicarea sancțiunilor legale, armata pe viitor să fie ferită de fapte degradante, care-i sdruncină disciplina și prestigiul.

Binevoiti a primi, Domnule Ministru, asigurarea osebitei și înaltei mele considerații.

General G. CANTACUZINO

